

PANORAMA

Focus op Europees regionaal beleid en stadsontwikkeling

HERFST 2019 / nr. 70

Slimme stappen stimuleren Deense zakenwereld

REGIOSTARS:
HOOFDPRIJZEN
VOOR
UITSTEKENDE
PROJECTEN

EVALUATIE
VAN HET
COHESIEBELEID
IN ALLE REGIO'S

PANORAMA

INHOUD

EDITORIAL: JOHANNES HAHN, TIJDELIJK COMMISSARIS VOOR REGIONAAL BELEID, SCHETST DOOR NIEUWE COMMISSIE BELOOFDE TOEKOMST	3
INDICATOR VOOR HET REGIONALE CONCURRENTIEVERMOGEN: VIERDE EDITIE PRESENTEERT BELANGRIJKSTE BEVINDINGEN OVER ECONOMISCHE GROEI IN EU	4
EUROBAROMETER: LAATSTE CIJFERS ONTHULLEN BEKENDHEID MET EN WAARDERING VAN REGIONAAL BELEID VAN EU ONDER GROTE PUBLIEK	9
REGIOSTARS: PROFIELEN VAN FINALISTEN EN WINNAARS VAN PRIJZEN VAN 2019 VOOR INNOVATIEVE PROJECTEN IN HELE EU	12
REGIONALE ONTWIKKELING EN COHESIEBELEID NA 2020: STAND VAN ZAKEN ONDERHANDELINGEN MEERJARIG FINANCIËEL KADER	18
FINANCIËLE INSTRUMENTEN: STEEDS BELANGRIJKERE ROL IN VOLGENDE FINANCIËRINGSPERIODE	20
DENEMARKEN: NADERE BESCHOUWING VAN DENEMARKEN, ZIJN SUCCESVOLLE PROJECTEN EN HERVORMINGEN VAN ZIJN BEDRIJFSONDERSTEUNEND SYSTEEM	22
VERSTERKING VAN SLIMME SPECIALISATIE IN PORTUGAL: PORTUGAL EVALUEERT STRATEGIE EN MAAKT CONTACT MET ONDERNEMERS	30
EEN KOERS UITSTIPPELEN VOOR STEDELIJK EUROPA: ANA LISA BONI OVER DONAUVERKLARING VAN BOEKAREST EN TOEKOMSTIGE STEDELIJKE AGENDA	32
YOUTH4REGIONS: TWEE JONGE JOURNALISTEN OVER PROJECTEN TER ONDERSTEUNING VAN STADSLANDBOUW EN SOCIALE INCLUSIE DOOR MIDDEL VAN MUZIEK	34
GEGEVENSPUNT: MEEST RECENTE CIJFERS OVER RESULTATEN VAN INVESTERINGEN IN KADER VAN COHESIEBELEID	38
INVESTEREN IN ONZE GEZAMENLIJKE TOEKOMST: VERSLAG VAN ACHTSTE CONFERENTIE OVER EVALUATIE VAN COHESIEBELEID	40
SOLIDARITEITSFONDS VAN DE EUROPESE UNIE 2002-2017: HOE HET SOLIDARITEITSFONDS REGIO'S HEEFT GEHOLPEN TE HERSTELLEN VAN OVERSTROMINGEN, BRANDEN EN NATUURRAMPEN	42
ROADTRIPPROJECT 2: IN TWEDE EDITIE DOORKRUISEN ACHT JONGEREN CONTINENT OP EEN ONTDEKKINGSREIS	44
IN UW EIGEN WOORDEN: ESF-FONDSEN ONDERSTEUNEN PROJECTEN VOOR „SOCIALE INNOVATIE” IN NEDERSAKSEN	46
NIEUWS IN HET KORT	47
PROJECTEN: PROFIELEN VAN SUCCESVOLLE PROJECTEN UIT ITALIË, SPANJE EN MIDDEN-EUROPA	48

15

30

32

34

44

50

EDITORIAL

Het doet me deugd de lezers van in deze nieuwe editie van het magazine *Panorama* te begroeten, naar aanleiding van het verzoek van voorzitter Juncker om de portefeuille voor regionaal beleid te verzorgen tot het einde van het mandaat van deze Commissie op 31 oktober 2019.

De voorbereidingen voor de benoeming van de nieuwe Commissie voor 2019-2024 boeken vooruitgang. Na de positieve uitslag van de stemming in het Europees Parlement over haar kandidatuur en haar politieke richtsnoeren heeft de nieuwgekozen voorzitter Ursula von der Leyen gewerkt aan de samenstelling van haar team en op 10 september jongstleden haar ontwerpverdeling van de portefeuilles bekendgemaakt.

Regionaal beleid moet een centrale rol spelen in het streven van de Europese Commissie voor een groener, rechtvaardiger en sterker Europa. In de eerste plaats zal regionaal beleid in het kader van de **Europese „Green Deal”** regionale transformatie en de transitie naar een groene economie en technologische verandering blijven ondersteunen. Meer dan driekwart van de begroting voor regionaal beleid is al bestemd voor investeringen in de transitie, met name in innovatie en de verschuiving naar een klimaatneutrale economie. Het nieuwe fonds voor rechtvaardige transitie zal deze focus versterken.

Vervolgens zal het regionaal beleid een belangrijke motor zijn van **een economie die werkt voor mensen**, waarbij ons motto blijft dat geen enkele regio en geen enkele burger achter zal blijven. Naast grote investeringen in de reële economie (die momenteel bijna 50 miljard euro bedragen voor de peri-

ode 2014-2020) zal het regionaal beleid blijven voortbouwen op zijn instrumenten voor specifieke gebieden, zoals achtergestelde stedelijke gebieden, grensregio's of de ultraperifere regio's — om nog maar niet te spreken van het Solidariteitsfonds van de EU. Het doel is om ervoor te zorgen dat Europese burgers gelijke kansen krijgen, ongeacht waar ze vandaan komen, wonen of werken.

Regionaal beleid zal ook een sleutelrol spelen bij de verwezenlijking van **een Europa dat klaar is voor het digitale tijdperk**. De helft van de EFRO-investeringen voor 2021-2027 is bestemd voor „Een slimmer Europa”, inclusief digitalisering, in het kader van honderden volwas-sen slimme specialisatiestrategieën.

Tot slot voel ik me vereerd dat het regionaal beleid de Commissie ook op grote schaal zal steunen bij haar streven om **mensen bij elkaar te brengen en nationale, regionale en lokale actoren daar te laten werken waar ze het best tot hun recht komen**, door hen actief in staat te stellen onze prioriteiten voor Europa te verwezenlijken. ■

Johannes Hahn

Europees commissaris voor regionaal beleid

RCI 2019: trends in regionaal concurrentievermogen in kaart gebracht

De vierde indicator voor het regionale concurrentievermogen (Regional Competitiveness Index, RCI), waarmee het concurrentieniveau in de EU-regio's wordt gevolgd, is zojuist gepubliceerd.

In de hele Europese Unie zijn de afgelopen 10 jaar met de RCI de belangrijkste concurrentiefactoren op NUTS 2-niveau gemeten in 268 regio's. De RCI bestaat uit 11 verschillende componenten en omvat concepten die relevant zijn voor duurzame ontwikkeling, productiviteit en welzijn. Deze unieke indicator geeft inzichten binnen landen die niet kunnen worden vastgelegd met nationale scoreborden voor concurrentievermogen.

De laatste editie van de RCI, uitgebracht op 7 oktober 2019 tijdens de Europese week van de regio's en steden in Brussel (België), bevestigt een polycentrisch patroon met een grote variatie die zowel landen als regio's binnen eenzelfde land kenmerkt. Tien jaar na de wereldwijde financiële crisis blijft de kloof tussen het noordwesten en het zuidoosten van de EU duidelijk en zichtbaar.

Hoofdstedelijke regio's zijn over het algemeen het meest concurrerend in hun land, behalve in Nederland, Italië en Duitsland. De top-presteerder in deze editie van de RCI is de regio Stockholm, op een gedeelde tweede plaats gevolgd door Londen met zijn grote woon-werkverkeerszone, en Utrecht.

Net als in alle vorige RCI-edities zijn de meeste topregio's hoofdsteden of grote stedelijke gebieden die door hun agglomeratie en connectiviteit tussen economische activiteiten en menselijk kapitaal de drijvende kracht zijn achter groei en concurrentievermogen.

Tijdige observaties

De vier nu beschikbare tijdstippen, waaraan in de vier edities van de indicator wordt gerefereerd, maken het mogelijk om trends en ontwikkelingen in regionaal concurrentievermogen sinds de eerste publicatie in 2010 te volgen. In het algemeen zijn snelle en brede bewegingen niet gebruikelijk in de vier RCI-edities.

Binnen elk land zijn de regionale prestaties in de loop van de tijd over het algemeen vrij stabiel, hoewel in sommige gevallen een lichte convergentie kan worden waargenomen tussen de best presterende regio, meestal de hoofdstedelijke regio, en de andere regio's in het land. In Zweden bijvoorbeeld is Stockholm, met een stabiele hoge score, langzaam ingehaald door de andere drie topregio's van het land. De kloof tussen de regio Boekarest en de rest van Roemenië is de afgelopen tien jaar daarentegen opvallend groot gebleven, ook al is het concurrentievermogen van de volgende drie regio's gestaag verbeterd. Aan de RCI-webpagina zijn nieuwe, interactieve online tools toegevoegd om het concurrentievermogen tussen verschillende gebieden en perioden te kunnen vergelijken.

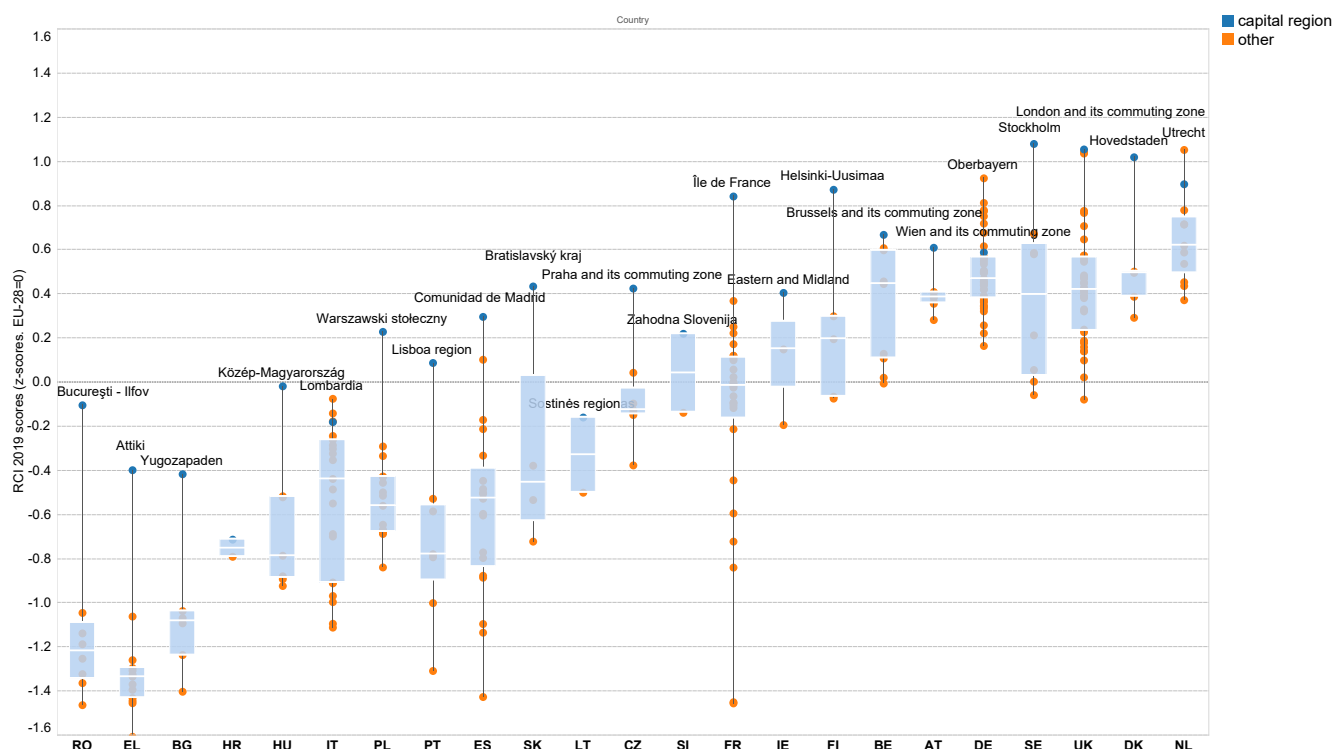
Sinds de eerste publicatie heeft een toenemend aantal regio's in de EU de RCI en de onderdelen ervan gebruikt om vergelijkingen te maken met andere regio's in de EU of met het EU-gemiddelde. De indicator is ook nuttig gebleken om regio's te vergelijken met andere regio's met een vergelijkbaar niveau aan economische ontwikkeling. Een minder ontwikkelde regio

kan bijvoorbeeld over het algemeen een lagere score hebben, maar nog steeds beter presteren dan regio's met een bruto binnenlands product (bbp) per hoofd van de bevolking op een vergelijkbaar niveau. Omgekeerd kan een hoogontwikkelde regio een hoge score hebben, maar nog steeds achterblijven bij wat typisch is voor regio's met een vergelijkbare welvaart.

„De meeste topregio's zijn hoofdsteden of grote stedelijke gebieden die door hun agglomeratie en connectiviteit tussen economische activiteiten en menselijk kapitaal de drijvende kracht zijn achter groei en concurrentievermogen.“

Verdeling van RCI 2019-scores binnen landen

Alleen landen met meer dan één regio zijn in bovenstaande figuur weergegeven.

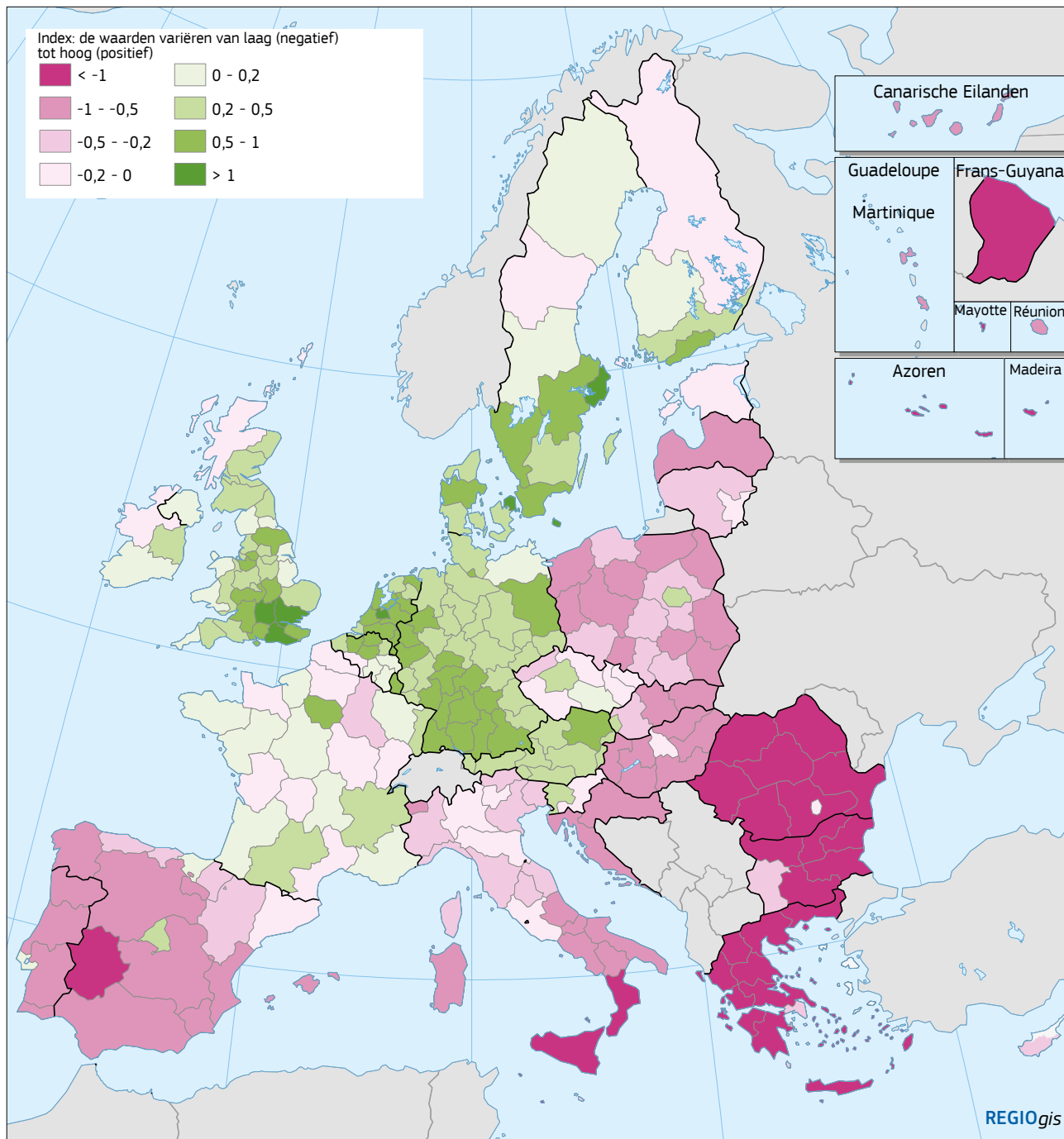
De naam van de beste regio van het land is getoond. De gemarkeerde kaders omvatten 50% van de regio's in elk land.

Er zijn grote verschillen tussen zowel landen als regio's binnen hetzelfde land. Hoofdstedelijke regio's zijn over het algemeen het meest concurrerend, met uitzondering van Nederland, Italië en Duitsland. In Nederland blijft Utrecht de best presterende regio, gevolgd door Amsterdam. In Italië blijft Lombardije de best presterende regio, terwijl in Duitsland de best presterende regio nog steeds Oberbayern (regio München) is. In Italië, Spanje en België bestrijken de regionale concurrentieniveaus een breed spectrum, maar zijn ze vrijwel gelijk verdeeld over alle regio's in elk land, zoals blijkt uit de kaders die 50% van de regio's in elk land omvatten.

Indicator voor het regionale concurrentievermogen – RCI 2019

De kloof tussen het noordwesten en het zuidoosten van de EU is zelfs tien jaar na de crisis nog steeds duidelijk en zichtbaar. De resultaten van de editie van 2019 van de indicator voor het regionale concurrentievermogen bevestigen een poly-

centrisch patroon, waarbij vooral de hoofdstedelijke en grootstedelijke regio's in veel delen van de EU sterk presteren. De ruimtelijke verdeling van de concurrentievermogeniveaus is in overeenstemming met eerdere RCI-edities.

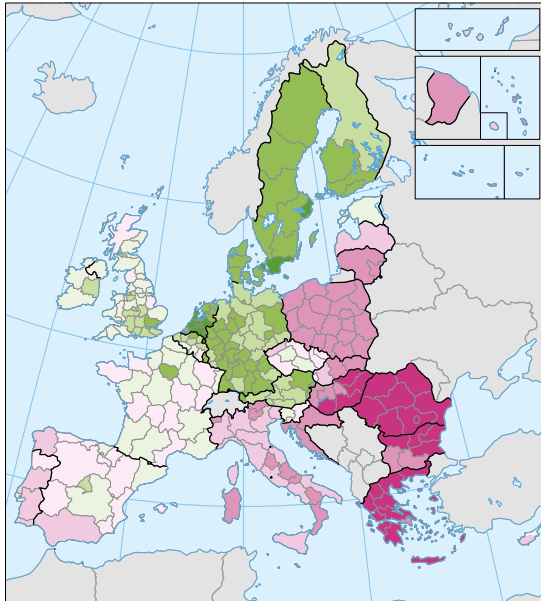

EU-28 = 0

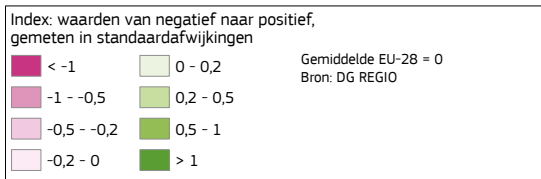
Bron: DG REGIO

© EuroGeographics Vereniging voor bestuurlijke grenzen

Indicator van het regionale concurrentievermogen, 2019 — groepsscores

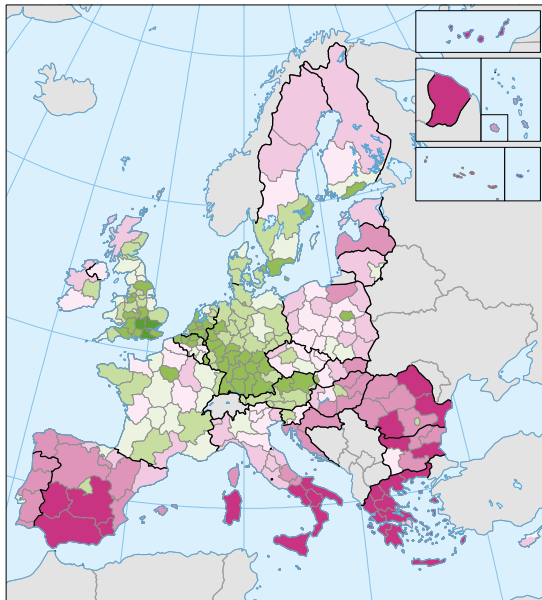
Basispijlers gecombineerd

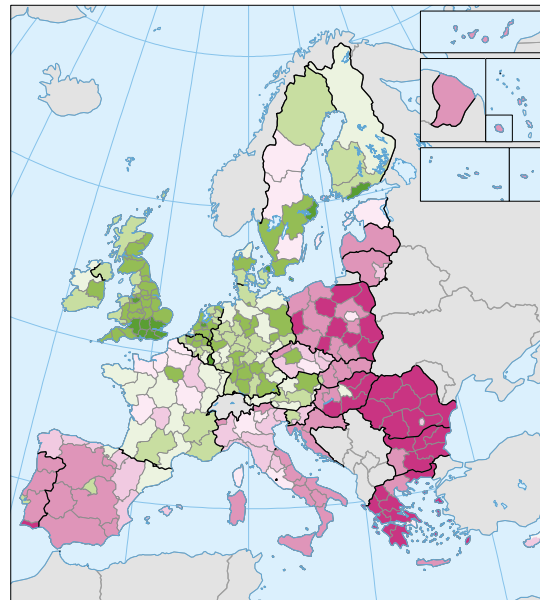
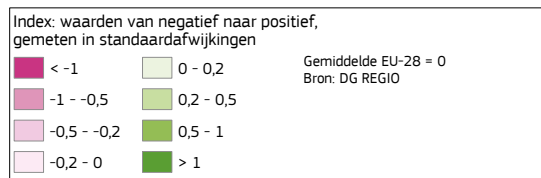
De RCI bestaat uit 11 pijlers die de verschillende aspecten van concurrentievermogen beschrijven en die in drie groepen zijn ingedeeld:

- De basisgroep bestaat uit vijf pijlers: instituten, macro-economische stabiliteit, infrastructuur, gezondheid en basiseducatie.
- De efficiëntiegroep omvat: hoger onderwijs, opleiding en een leven lang leren, doeltreffendheid van de arbeidsmarkt en marktomvang.
- De innovatiegroep omvat: technologische paraatheid, verfijndheid van ondernemingen en innovatie.

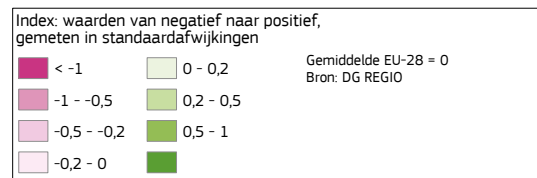
De drie kaarten tonen de ruimtelijke verdeling van de deelindicatoren „basis”, „efficiëntie” en „innovatie”. In lijn met eerdere edities is de basisgroep het minst gevarieerd binnen de landen, terwijl de efficiëntie- en, in grotere mate, de innovatiegroep meer uiteenlopen. Er zijn twee redenen voor de relatief grotere homogeniteit van de basisgroep. Ten eerste worden twee van de vijf pijlers in de basisgroep alleen op nationaal niveau gemeten. Ten tweede wordt een zekere mate van homogeniteit in de EU verwacht, aangezien de groep basisvoorwaarden omvat voor concurrentievermogen, zoals infrastructuur, gezondheid en basiseducatie. De grotere variabiliteit in de innovatiegroep suggereert in plaats daarvan aanzienlijke verschillen in de innovatiecapaciteit van de regionale economieën, zowel tussen als binnen landen.

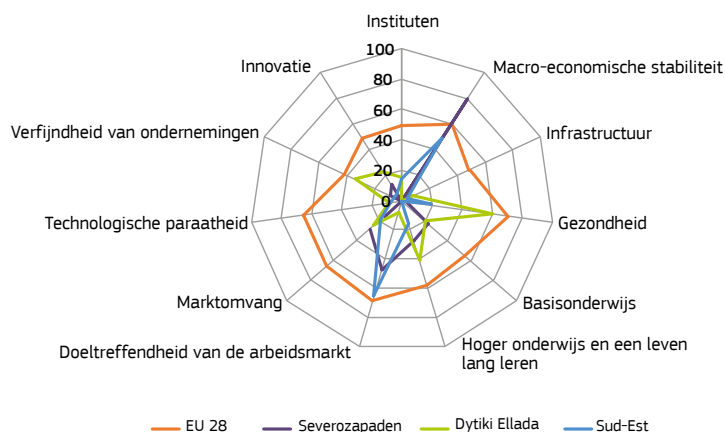
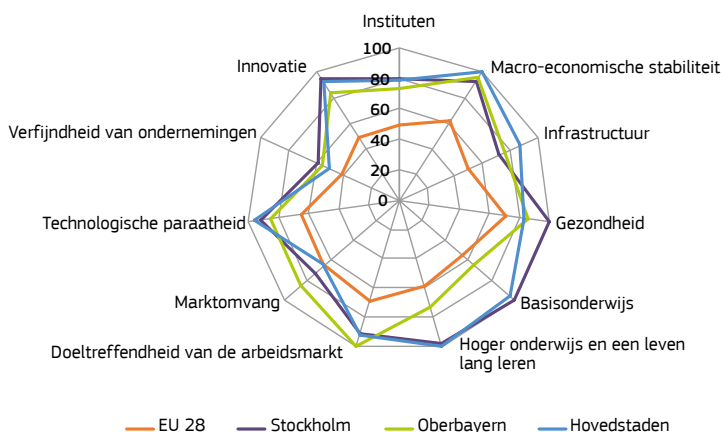
Efficiëntiepijlers gecombineerd

Innovatiepijlers gecombineerd

Een nog dieper inzicht kan worden verkregen door de prestaties van een regio te bekijken in alle 11 pijlers van de RCI. In onderstaande figuur worden bijvoorbeeld 3 van de 10 best scorende regio's met elkaar vergeleken: Stockholm (SE), Oberbayern (DE) en Hovedstaden (DK) (webgrafiek links), alle met een bbp per hoofd van de bevolking van meer dan 160 (EU-28=100), en 3 van de 10 laagst scorende regio's: Severozapaden (BG), Dytiki Ellada (EL) en Sud-Est (RO) (webgrafiek rechts), met een bbp per hoofd van de bevolking van niet meer dan 50% van het EU-gemiddelde. Ten eerste is de regelmatige, bijna bolvormige vorm van de webgrafiek die de toppresterders aangeeft, vermeldenswaardig. Die staat in groot contrast met het zeer onregelmatige patroon van de grafiek met de laagst scorende regio's.

ANNA KARENINA'S RECEPT VOOR CONCURRENTIEVERMOGEN

Recente analyses van de belangrijkste factoren van regionale economische groei hebben aangetoond dat gelijktijdige groei op verschillende gebieden, in plaats van uitmuntendheid op een of enkele daarvan, een goed recept is voor economisch succes. Dit herinnert ons aan wat we het Anna Karenina-principe kunnen noemen: „Alle gelukkige gezinnen lijken op elkaar, elk ongelukkig gezin is ongelukkig op zijn eigen wijze” (Anna Karenina van L.N. Tolstoj). Met andere woorden: een gebrek in een bepaalde factor leidt tot een bredere zwakte.

Vergelijkingsnotities

Er zijn verbeterde scorekaarten gepubliceerd op de RCI-webpagina om vergelijking van regio's met andere regio's te vergemakkelijken. Deze scorekaarten zijn informatiebladen (één voor elke regio), waarop de score en rangorde van een regio in de RCI en alle componenten ervan worden weergegeven. Bovendien worden de prestaties van een regio vergeleken met die van een groep van vergelijkbare economische regio's, gedefinieerd als de 15 regio's die qua bbp per hoofd van de bevolking het dichtst bij de geanalyseerde regio liggen.

Deze scorekaarten, evenals interactieve kaarten, webgrafieken, periodevergelijkingen, methodologische documenten en gegevenstabellen zijn allemaal beschikbaar op de website van de RCI.

De RCI bouwt voort op de aanpak van de Global Competitiveness Index, die jaarlijks wordt geproduceerd door het Wereld Economisch Forum, en past deze aan aan het regionale niveau

in de EU. Er worden 11 dimensies van concurrentievermogen gebruikt die, in de editie van 2019, worden beschreven door 74 regionale indicatoren. Die hebben voornamelijk betrekking op de periode tussen 2015 en 2017 en enkele op 2018. Ze bestrijken een breed scala aan factoren van concurrentievermogen en duurzame ontwikkeling, waaronder innovatie, governance, vervoer en digitale infrastructuur, gezondheid en menselijk kapitaal.

De RCI houdt ook rekening met de economische ontwikkeling van regio's door bij minder ontwikkelde regio's meer gewicht toe te kennen aan basale factoren voor concurrentievermogen en bij meer ontwikkelde regio's aan innovatiefactoren. ■

MEER INFO

<https://europa.eu/!VJ69cd>

Burgers hebben inspraak in het regionaal beleid van de EU

In het kader van een reeks onderzoeken naar de bekendheid met en de houding van de Europeanen ten aanzien van het regionaal beleid van de EU heeft DG Regio gedurende 10 dagen in juni van dit jaar meer dan 27 000 EU-burgers telefonisch ondervraagd.

Het daaruit voortvloeiende verslag is gebaseerd op vier eerdere onderzoeken: de Flash Eurobarometer 452 (FL452) van juni 2017, de Flash Eurobarometer 423 (FL423) van juni 2015, de FL298-studie van juni 2010¹ en de FL384²-studie van september 2013.

De enquête begint met de vraag of de respondenten hebben gehoord over door de EU medegefinancierde projecten in hun gebied en, zo ja, of ze van mening zijn dat dergelijke projecten een positief of negatief effect hebben gehad. Vervolgens wordt aan de respondenten gevraagd of ze vertrouwd zijn met de twee regionale fondsen van de EU en of ze persoonlijk hebben geprofiteerd van een door de EU gefinancierd project. De enquête geeft ook details over de informatiebronnen die door de respondenten worden gebruikt om zich over het beleid te informeren.

In de enquête wordt vervolgens gekeken naar de prioriteiten voor het regionaal beleid van de EU vanuit het perspectief van de burger, door aan de respondenten te vragen op welke geografische regio's en investeringsgebieden de EU zich zou moeten richten en wie zou moeten beslissen over regionale investeringen.

Tot slot wordt gekeken naar de bekendheid van het publiek met grensoverschrijdende samenwerking, waaronder vier macroregionale strategieën van de EU in het Oostzeegebied, langs de Donau, in de Adriatisch-Ionische regio en in het Alpengebied, Interreg en de ultraperifere gebieden van de EU.

Volgens de in de Eurobarometer Flash-enquêtes gebruikte methodologie zijn tussen 3 en 13 juni 2019 27 144 EU-respondenten uit verschillende sociale en demografische groepen telefonisch (mobiel en vast) in hun moedertaal geïnterviewd namens het directoraat-generaal Regionaal Beleid en Stadsontwikkeling.

De belangrijkste resultaten van de Eurobarometer 2019 over regionaal beleid zijn geïllustreerd in de twee onderstaande infographics.

MEER INFO

<https://europa.eu/tr88kq>

¹ http://ec.europa.eu/public_opinion/flash/fl_298_en.pdf

² http://ec.europa.eu/public_opinion/flash/fl_384_en.pdf

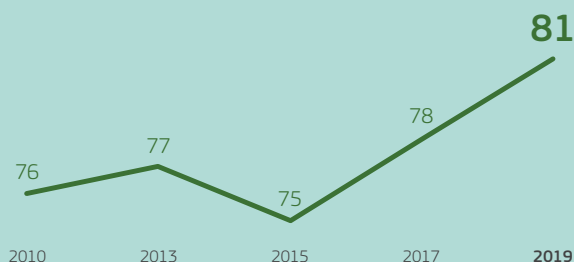
Het Europa dat we samen aan het opbouwen zijn

Europees regionaal beleid

AANDEEL RESPONDENTEN DIE BEKEND ZIJN MET EU-PROJECTEN DIE ZEGGEN DAT ZE **EEN POSITIEF EFFECT HADDEN**

Bekendheid

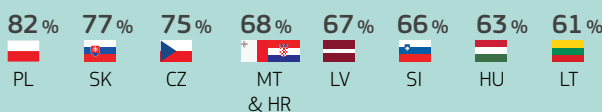
Europeanen zijn van mening dat **EU-projecten positief effect hebben op hun leven**

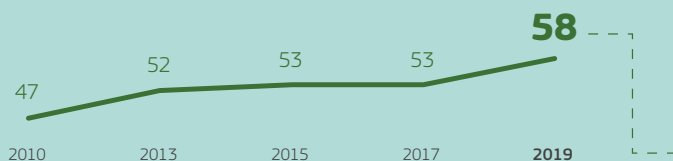
Steeds meer mensen zijn **bekend met EU-projecten in hun eigen regio...**

... bekendheid met door de EU gefinancierde projecten is in 9 lidstaten **groter dan 60%**

Investerings

Drie op de vijf Europeanen is het ermee eens dat **EU-financiering beschikbaar moet zijn voor ALLE regio's**

De meeste van hen vinden dat de EU **prioriteit moet geven** aan regio's...

... met **hoge werkloosheid**

69%

... met **achtergestelde** stedelijke gebieden

54%

... met **afgelegen** landelijke gebieden of berggebieden

52%

Burgers willen dat de EU **investeert in...**

... educatie, gezondheid of sociale infrastructures

91%

...het milieu

90%

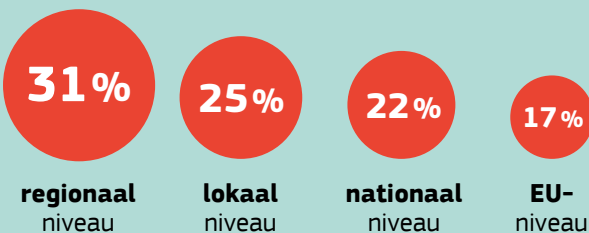
Dit komt overeen met de financieringsprioriteiten voor de periode 2021-2027.

Governance

Belangrijke beslissingen over regionale EU-financiering worden dicht bij de burgers genomen

Europeanen steunen deze gedecentraliseerde governance

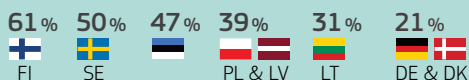
BESLISSINGEN OVER REGIONAAL BELEID VAN DE EU MOETEN IN DE EERSTE PLAATS WORDEN GENOMEN OP...

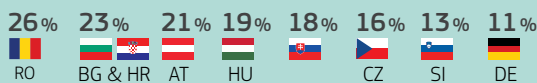
Regionale samenwerking

Mate van bekendheid van de lidstaten die betrokken zijn bij elke macroregio

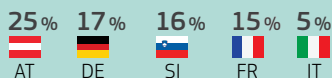
Samenwerking rond de Oostzee

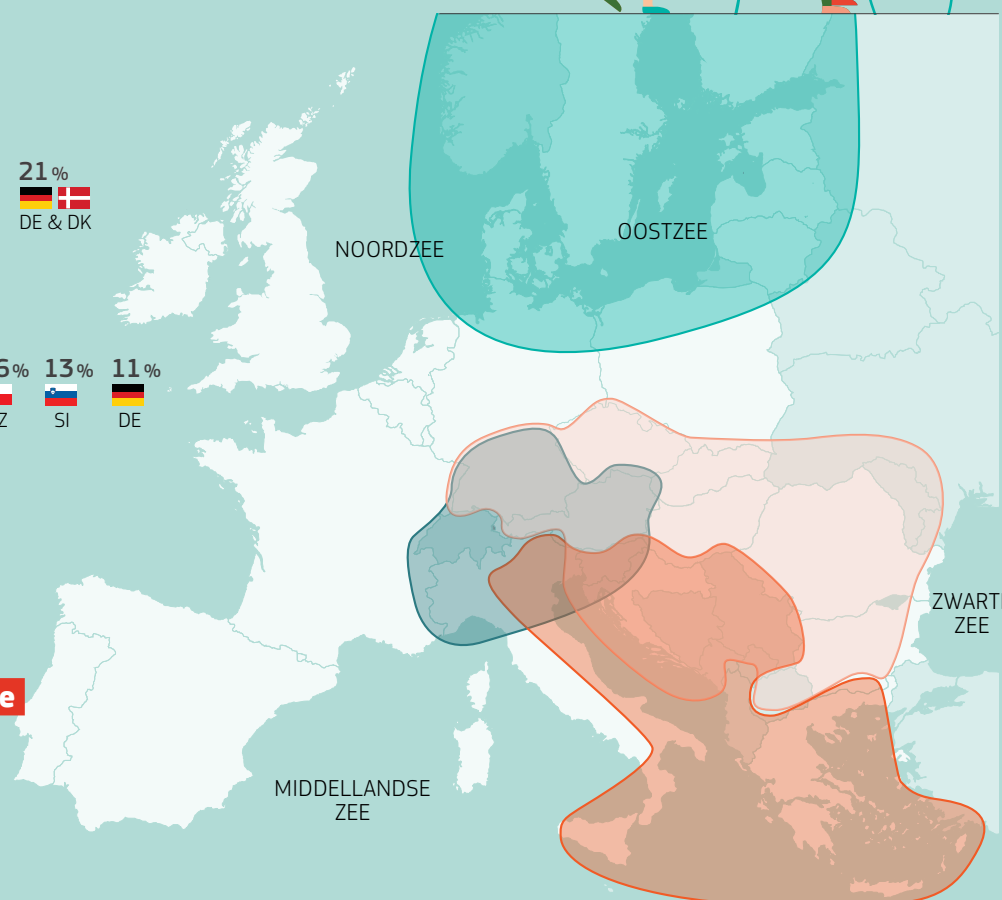
Samenwerking rond de Donau

Samenwerking rond het Alpeengebied

Samenwerking rond de Adriatische en Ionische Zee

Ultraperifere gebieden

De Europese Unie buiten Europa:

de bekendste ultraperifere gebieden

Mate van bekendheid

Canarische Eilanden

10%

Martinique

6%

Frans-Guyana

5%

Guadeloupe 5%

Réunion 5%

Madeira 4%

Azoren 4%

Mayotte 1%

Sint-Maarten 1%

REGIOSTARS

2 0 1 9

De **24 finalisten in de strijd om de REGIOSTARS Awards van dit jaar** werden geselecteerd door een panel van onafhankelijke juryleden die tot taak hadden de meest opvallende projecten van Europa te identificeren. De winnaar in elk van de vijf hoofdcategorieën van het project, plus de winnaar van de publieksprijs, hebben hun prijs in ontvangst genomen tijdens de Europese week van de regio's en steden van 2019, die van 7 tot en met 10 oktober plaatsvond in Brussel (België).

De Award-categorieën van 2019 waren:

- ★ HET BEVORDEREN VAN DIGITALE TRANSFORMATIE
- ★ HET VERBINDEN VAN GROENE, BLAUWE EN GRIJZE GEBIEDEN
- ★ HET BESTRIJDEN VAN ONGELIJKHEID EN ARMOEDE
- ★ HET BOUWEN VAN KLIMAATBESTENDIGE STEDEN
- ★ HET MODERNISEREN VAN GEZONDHEIDSDIENSTEN

HET BEVORDEREN VAN DIGITALE TRANSFORMATIE

Energy Cells GR — Saarbrücken, Duitsland (INTERREG V-A Frankrijk, België, Duitsland, Luxemburg)

Het project heeft tot doel een grote hoeveelheid hernieuwbare energie te integreren in de energiesystemen van de grensoverschrijdende regio. Elk van de vier energiecellen is een virtuele elektriciteitscentrale die de productie en het verbruik van elektriciteit in evenwicht houdt door gebruik te maken van de opslagcapaciteit van de cellen of door overtollige energie uit te wisselen met andere onderling verbonden cellen via slimme netten op het niveau van het distributienet.

<http://www.izes.de/>

Digital Library Librarium — Extremadura, Spanje (EFRO)

De digitale bibliotheek *Librarium* is door het Ministerie van Onderwijs van de regionale regering van de autonome regio Extremadura gratis ter beschikking gesteld aan alle door de staat gefinancierde scholen op pre-universitair niveau. Het doel van het digitale uitleenplatform en de virtuele leesclubs is het bevorderen van lees-, media- en informatievaardigheden, en wordt aangevuld met de distributie van e-readers, tablets en computers op scholen.

<http://librarium.educarex.es>

CONNECT innovation bai! - Irun, Spanje (INTERREG V-A Spanje, Frankrijk, Andorra)

Met het project worden bedrijven geholpen zich voor te bereiden op de vierde industriële revolutie, inclusief het Internet of Things, hyperconnectiviteit, big data, 3D-printen, robotica, enz., met als doel banen en kansen te creëren voor de lokale bevolking en zodoende innovatie, creativiteit en de digitale economie te stimuleren.

<https://www.bidasoa-activa.com/index.php>

Open data in the Stockholm Region — Stad Stockholm, Zweden (EFRO)

26 gemeenten in de regio werken samen om gemeentelijke gegevens publiekelijk beschikbaar te maken, met name om tegemoet te komen aan de behoeften van kmo's om innovatie en groei te stimuleren. Er worden gemeenschappelijke processen en instrumenten ontwikkeld, technische voorwaarden worden gewaarborgd en er wordt samengewerkt met ondernemingen en andere organisaties om ervoor te zorgen dat de resultaten op nationaal niveau kunnen worden opgeschaald ten voordele van alle 290 gemeenten in Zweden.

<https://stockholm.se>

HET VERBINDEN VAN GROENE, BLAUWE EN GRIJZE GEBIEDEN

WINNER

CobBauge — Plymouth, Verenigd Koninkrijk (INTERREG Frankrijk (Kanaal) Engeland)

Er is een nieuw en innovatief materiaal ontwikkeld voor gebruik in composietwanden in energie-efficiënte, hoogwaardige woningen die comfortabel en gezonder zijn om in te wonen en goedkoop in gebruik zijn. Het product is gebaseerd op een oude manier van bouwen met aarde en vezels. Die is aangepast aan moderne bouwmethoden, waarbij cultuurhistorisch erfgoed is gecombineerd met slim, modern gebouwontwerp.

<http://www.cobbauge.eu/en/cobbauge-2/>

LOS_DAMA! — München, Duitsland (INTERREG Alpengebiedprogramma)

In het project is gebruikgemaakt van zeven lokale proefprojecten in de Alpen en is een interregionaal park aangelegd in het noorden van Wenen om het bewustzijn van het belang van groene ruimten te vergroten. De verbeterde groene infrastructuur kan worden toegepast om steden in andere grootstedelijke gebieden buiten de Alpen groener te maken.

https://www.alpine-space.eu/projects/los_dama/en/home

Le réseau de chaleur Amiens Energies — Amiens, Frankrijk (EFRO)

Om de energietransitie in de regio te stimuleren heeft de stad Amiens een instrument ontwikkeld om het dagelijks leven van haar burgers te verbeteren en een lage koolstofuitstoot te garanderen. Met de steun van SEMOP, een publiek-privaat partnerschap, zal met het 47 km lange verwarmingsnet het equivalent van 19 000 woningen worden verwarmd vanuit 5 hernieuwbare energiebronnen.

<http://www.amiens-energies.com>

CAPTURE — Vlaanderen, België (EFRO)

Het CAPTURE-initiatief heeft tot doel wetenschappers uit alle disciplines samen te brengen om samen met lokale, regionale en nationale overheden en industrieën te werken aan het duurzamer maken van de planeet, door waardevolle hulpbronnen in de circulaire economie vast te leggen en te hergebruiken.

<https://capture-resources.be/>

ECOMARE — Aveiro, Portugal (EFRO)

In de Portugese Centro-regio werkt de haven van Aveiro samen met de kustlagune van de Ria de Aveiro aan de bescherming van de mariene biologische hulpbronnen en de ontwikkeling van blauwe biotechnologie en duurzame aquacultuur. Zeevogels, zeeschildpadden, zeehonden en dolfijnen worden gered en terug in het wild gezet, terwijl de blauwe economie nieuwe, door de oceaan geïnspireerde diensten en producten levert.

<http://www.ua.pt/>

HET BESTRIJDEN VAN ONGELIJKHEID EN ARMOEDE

Good Support — Koszalin, Polen (ESF)

Het Good Support-project is een innovatief partnerschap dat tot doel heeft de toegankelijkheid van sociale diensten in de Poolse provincie West-Pommeren te verbeteren. Op basis van een webapplicatie die beschikbaar is op computers en geïntegreerd is in een app voor mobiele telefoons verbindt het autonome systeem lokale gebruikers, zoals gemeentelijke zorgdiensten of een groep ondernemingen of buurtwachtters met elkaar, zonder dat een duur telecentrum nodig is.

<http://www.ndsfund.org>

EUMINT – Bolzano, Italië (INTERREG Italië, Oostenrijk)

In een poging om institutionele grensoverschrijdende samenwerking tussen Italië en Oostenrijk te versterken worden met EUMINT de sociale, economische, politieke en culturele uitdagingen in verband met migratie aangepakt. Het project richt zich op grensoverschrijdende integratie, inburgering en arbeidsintegratie, drie belangrijke kwesties in verband met de integratie van asielzoekers en vluchtelingen.

www.eurac.edu/eumint

WISE project — Donegal, Ierland (ESF)

In het project Women's Integrated Skills & Employment worden vrouwen geholpen om weer aan het werk te gaan, onderwijs te gaan volgen of als zelfstandige aan de slag te gaan. Arbeidsadviseurs bieden ondersteuning bij het opstellen van cv's, het schrijven van sollicitatiebrieven en bij sollicitatiegesprekken, arbeidsbemiddeling, toegang tot carrière- en opleidingsmogelijkheden, begeleiding bij het werken als zelfstandige, het opbouwen van vertrouwen en motivatie, ontwikkelingsmogelijkheden en financiering van geaccrediteerde korte cursussen.

<https://www.people-1st.co.uk/programmes/wise-roi>

Jacob@ccess — Jaca, Spanje (INTERREG V-A Spanje, Frankrijk, Andorra)

De pelgrimsroute naar Santiago, een van de drukste pelgrimsroutes ter wereld, bestaat uit een uitgebreid wegennet van 80000 km in 28 landen. Ondanks belangrijke internationale erkenning ervan sinds de jaren tachtig blijft de route onpraktisch voor gebruik door mensen met een handicap of mobiliteitsproblemen. Met Jacob@ccess wordt geprobeerd de route naar Santiago voor iedereen toegankelijker te maken.

<http://www.jaca.es>

Prevention of homelessness — Lahti, Finland (ESF)

Het project is gericht op het ontwikkelen van stedelijke dienstenstructuren en het benutten van de expertise uit netwerken met meerdere actoren om activiteiten op het gebied van dakloosheid, van sanering tot preventie, te heroriënteren. Preventieve strategieën op het gebied van dakloosheid zullen worden gebaseerd op de ervaring van deskundigen en cliëntparticipatie om nieuwe operationele methoden te ontwikkelen binnen dit gebied.

<https://www.ara.fi/en-US>

HET BOUWEN VAN KLIMAATBESTENDIGE STEDEN

Climate Active Neighbourhoods – Frankfurt am Main, Duitsland (INTERREG Noordwest-Europa)

Sinds 2016 wordt met het CAN-project (Climate Active Neighbourhoods) de capaciteit van gemeenten vergroot om hun strategieën voor klimaatmaatregelen doeltreffender uit te voeren door middel van een buurtbenadering voor de renovatie van energievoorzieningen. Bewoners in achtergestelde gebieden worden in staat gesteld om op lokaal niveau actie te ondernemen op het gebied van het klimaat dankzij de verbetering van de energieprestaties van hun huis, een belangrijke manier om energiearmoede en CO₂-uitstoot te verminderen.

<https://www.climatealliance.org>

CityWalk – Dornava, Slovenië (INTERREG Transnationaal programma voor de Donau)

Met het CityWalk-project, dat gericht is op de eenvoudigste vorm van stedelijke mobiliteit, namelijk lopen, worden slimme, innovatieve loopbaarheidsconcepten en oplossingen geboden om in te spelen op de behoeften van burgers, om klimaatverandering aan te pakken, om de luchtkwaliteit te verbeteren en om geluidsoverlast te verminderen.

<http://www.interreg-danube.eu/approved-projects/citywalk>

Publieksprijs

WINNER

RANTA – Helsinki, Finland (EFRO)

In het RANTA-project zijn het Pakket circulaire economie van de EU en het nationale afvalplan van Finland aangenomen in een poging om innovatieve methoden te vinden en te testen om bouwmaterialen in de sloop- en ontmantelingsfase te hergebruiken. In testcases lag de focus op openbare gebouwen. Ze werden uitgevoerd met deelnemende steden en projectpartners.

<http://www.gnf.fi>

Living Labs Brussels Retrofit – Brussel, België (EFRO)

Het FEDER-project Living Labs Brussels Retrofit bevordert de renovatie van woningen in Brussel (België) door speciale ruimten te creëren voor experimenten en innovatie. Het doel is om een grootschalige markt voor eco-energetische renovaties te creëren door kennis te ontwikkelen en samenwerking binnen de bouwsector te verbeteren.

<http://wtcb.be>

R-SOL-E – Belišće, Kroatië (INTERREG IPA CBC Kroatië-Servië)

Drie lokale overheden in Kroatië en Servië hebben hun krachten gebundeld om aan te tonen dat energie-efficiëntie kan worden bereikt door gebruik te maken van hernieuwbare energie. De projectpartners plaatsten 6 zonne-energiecentrales, 100 lantaarnpalen op zonne-energie voor openbare verlichting en een laadstation voor elektrische auto's, en stelden actieplannen voor duurzame energie en nieuwe koersen op.

<https://www.belisce.hr>

HET MODERNISEREN VAN GEZONDHEIDSDIENSTEN

Orsi Academy — Melle, België (EFRO)

De academie staat bekend als een trainings- en expertisecentrum voor nieuwe technieken in met name minimaal invasieve chirurgie en robotchirurgie. Dankzij een ambitieus investeringsproject in Gent (België) heeft Orsi een uniek ecosysteem opgebouwd waarin artsen, wetenschappers, ingenieurs en industrie zich hebben verenigd om innovatieve medische technologie te demonstreren en bevorderen en zo de kwaliteit en veiligheid van de moderne gezondheidszorg te verbeteren.

<http://www.orsi.be>

eMEN — Diemen, Nederland (INTERREG Noordwest-Europa)

Door de huidige toename van psychische aandoeningen worden er steeds meer eisen gesteld aan de samenleving en de economie. In de aanpak van deze uitdaging is een belangrijke rol weggelegd voor e-gezondheid, hoewel de integratie van deze baanbrekende technologie in de stelsels voor geestelijke gezondheidszorg een multidisciplinaire aanpak en grensoverschrijdende samenwerking vereist.

<https://www.arq.org/nl>

Cross Border Community Paramedic Project — Londonderry, Verenigd Koninkrijk (INTERREG V-A-programma)

Gemeenschapsparamedici zijn hoogopgeleide ambulancemedewerkers die een gespecialiseerde vervolgopleiding hebben gevolgd om patiënten thuis en in de eigen gemeenschap te kunnen behandelen in plaats van ze naar de drukke spoedeisende hulp van het ziekenhuis te brengen. In het CAWT-project worden proefprojecten uitgevoerd in vier afgelegen/landelijke grensgebieden in Ierland, Noord-Ierland en Schotland.

<http://www.cawt.com>

Oulu Sote Labs — Oulu, Finland (EFRO)

Met het project zijn de OuluHealth Labs gecreëerd, een innovatie-, test- en ontwikkelingsomgeving voor gezondheidstechnologie en welzijnsvoorzieningen. De laboratoria bieden bedrijven de ruimte om hun producten te ontwikkelen en tegelijkertijd ideeën van professionals uit de gezondheidszorg en de sociale sector in de praktijk te brengen.

<http://ppshp.fi>

EFFIC'ASTHME — Parijs, Frankrijk (EFRO)

Het doel van dit project is om de ouders van de 5,5 miljoen kinderen met astma in Europa beter te trainen en zo ernstige aanvallen en ziekenhuisopnames te beperken. De mobiele app Effic'Asthme maakt gebruik van verschillende astma-aanvalscenario's om ouders van kinderen onder de leerplichtige leeftijd te helpen de symptomen te herkennen en de juiste zorg te bieden.

<http://ilumens.fr/>

Regionale ontwikkeling en cohesiebeleid na 2020

Op 29 mei 2018 presenteerde de Europese Commissie de voorstellen voor het wetgevingspakket voor de programmeringsperiode 2021-2027, inclusief de verordening gemeenschappelijke bepalingen (GB-verordening), de Interreg-verordening, de verordening betreffende het Europees grensoverschrijdend mechanisme en de fondsspecifieke verordeningen voor het Europees Fonds voor regionale ontwikkeling (EFRO) en het Cohesiefonds, en voor het Europees Sociaal Fonds Plus (ESF+).

In het kader van de GB-verordening wordt één gemeenschappelijke set regels ontwikkeld voor zeven fondsen onder gedeeld beheer — het EFRO, het Cohesiefonds, het ESF+, het Europees Fonds voor maritieme zaken en visserij (EFMZV), het Fonds voor asiel, migratie en integratie (AMIF), het Fonds voor interne veiligheid (ISF) en het Instrument voor grensbeheer en visa (BMVI). Eén enkel reglement zal het leven van programmabeheerders en begunstigden makkelijker maken en zal ook synergieën tussen deze fondsen en andere EU-begrotingsinstrumenten vergemakkelijken.

De voorstellen voor de periode na 2020 hebben tot doel het beleid te vereenvoudigen, te moderniseren en flexibeler te maken, met behoud van duidelijke voorwaarden voor de uitvoering ervan en een meer operationele koppeling met het Europees semester. Dit komt tot uiting in de nadruk op prioriteiten die Europa zullen helpen concurrerend te blijven en worden aangepast aan globalisering en technologische veranderingen, terwijl er meer ruimte wordt gelaten op programmeringsniveau.

De wetgevingsvoorstellen bevatten een korter, modern prioriteitenmenu voor een slim, groen, koolstofarm, socialer en meer verbonden Europa dat dichterbij zijn burgers staat. De huidige elf thematische doelstellingen zijn teruggebracht tot vijf beleidsdoelstellingen en de ontwikkeling en uitvoering van geïntegreerde benaderingen is eenvoudiger.

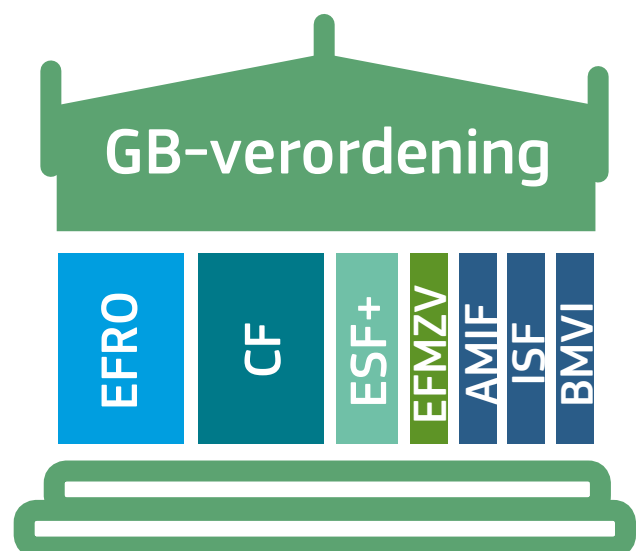
De hele reeks echte vereenvoudigingsmaatregelen bevat bovendien de afschaffing van de aanwijzingsprocedure, de invoering

van het beginsel van één enkele audit, waarbij radicaal eenvoudigere regels voor btw worden voorgesteld, en waarbij meer mogelijkheden worden toegevoegd om gebruik te maken van vereenvoudigde kostenopties, eenvoudigere regels voor financiële instrumenten en aanzienlijk lichtere rapportage-, programmerings- en uitvoeringsprocessen in het algemeen.

De belangrijkste ontwikkelingen voor Interreg zijn onder andere dat alle buitengrenzen van de EU onder de Interreg-verordening vallen, in plaats van de verschillende verordeningen voor verschillende soorten grenzen onder het vorige systeem. Andere nieuwe elementen omvatten een meer strategische benadering van maritieme samenwerking, interregionale innovatieve instrumenten en het Europees grensoverschrijdend mechanisme. Grensoverschrijdende programma's kunnen nu meer worden gericht op institutionele samenwerking, het oplossen van grensproblemen en het investeren in gezamenlijke diensten van algemeen belang.

Bovendien zijn toezeggingen in het kader van de stedelijke agenda versterkt met het Europees stedelijk initiatief, waardoor een nieuwe coherente benadering voor steden tot stand is gekomen door afzonderlijke instrumenten samen te voegen tot één pakket.

In vergelijking met de programmeringsperiode 2014-2020 bevatten de voorstellen minder en concretere randvoorwaarden waaraan moet worden voldaan voordat projecten worden

Belangrijkste kenmerken van de volgende EU-begroting

Meer financiering voor prioritaire gebieden

Een nieuw mechanisme om de EU-begroting te beschermen tegen financiële risico's die verband houden met de rechtsstaat

Een sterke focus op Europese toegevoegde waarde en op prestaties

Minder administratieve rompslomp voor begunstigen

Een flexibelere en veelzijdigere begroting met een duidelijkere en gestroomlijndere architectuur

geselecteerd en die gelden voor de hele programmeringsperiode. Bij het begin van de programmering en bij de tussentijdse evaluatie zal ook rekening worden gehouden met specifieke aanbevelingen per land. De thematische concentratie van de EU-financiering op kernprioriteiten zal ervoor zorgen dat het cohesiebeleid gericht blijft op zaken die van cruciaal belang zijn voor het concurrentievermogen en voor structurele aanpassingen aan de uitdagingen van globalisering en technologische verandering, terwijl versnippering van middelen wordt voorkomen.

Het hele programmeringsproces is gericht op sterke prestaties. In 2024 vindt een tussentijdse evaluatie van alle programma's plaats om de toewijzingen voor 2026 en 2027 optimaal te benutten op basis van de prestaties van de programma's en de uitdagingen die in het proces van het Europees semester en de sociaaleconomische situatie zijn vastgesteld. Dit zal de juiste balans garanderen tussen de vereiste flexibiliteit in een negenjarige programmering en de noodzakelijke stabiliteit van het investeringskader.

Stand van zaken

Tijdens zijn bijeenkomst op 13 en 14 december 2018 is de Europese Raad overeengekomen te streven naar een akkoord over het meerjarig financieel kader (MFK) binnen de Europese Raad in het najaar van 2019. Dit betekent dat de besprekingen met het Parlement over het MFK, met inbegrip van de MFK-gerelateerde aspecten van de sectorale voorstellen die deel zullen uitmaken van de definitieve versie van het onderhandelingskader, pas daarna kunnen beginnen. Op grond van eerdere ervaringen betekent dit dat een definitieve MFK-overeenkomst pas medio 2020 kan worden gesloten en dat de sectorale voorstellen pas daarna zullen worden afgerond, in een aanzienlijk trager tempo dan aanvankelijk door de Commissie werd bepleit.

Het voorzitterschap heeft in juni 2019 een herzien ontwerp-onderhandelingskader gepresenteerd, waarin onder meer elementen van de GB-verordening en de fondsspecifieke verordeningen zijn opgenomen waarover de Raad nog geen standpunt heeft ingenomen. Deze elementen zijn financiële toewijzingen, macro-economische voorwaarden, overdrachten tussen fondsen en naar andere instrumenten van de Unie, voorfinanciering, medefinanciering, vrijmaking en thematische concentratie voor het EFRO en het ESF+.

Sinds de goedkeuring van het wetgevingspakket voor het cohesiebeleid in mei 2018 hebben de medewetgevers aanzienlijke vooruitgang geboekt bij de vaststelling van hun respectieve standpunten.

Tussen medio februari en begin april 2019, tijdens de eerste lezing, heeft het Europees Parlement zijn standpunt vastgesteld over alle elementen van het wetgevingspakket voor het cohesiebeleid. De Raad vorderde aanvankelijk langzamer, maar had in juni 2019 zijn standpunt over het grootste deel van het wetgevingspakket bepaald en een gedeeltelijk onderhandelingsmandaat goedgekeurd voor alle onderdelen van de GB-verordening (met uitzondering van MFK-gerelateerde elementen).

Door de beëindiging van het mandaat van het Parlement waren er vóór de Europese verkiezingen in mei 2019 echter slechts drie dialoogbijeenkomsten mogelijk tussen vertegenwoordigers van het Parlement, de Raad en de Commissie. Hoewel zij er niet in slaagden een politiek akkoord te bereiken, was er een zekere mate van voorlopige overeenstemming over veel artikelen die met name betrekking hadden op de programmering. Het proces zal snel worden hervat wanneer het nieuwe Parlement in het najaar van 2019 is geïnstalleerd. ■

MEER INFO

<https://europa.eu/!xj38Db>

Financiële instrumenten: wat is er nieuw na 2020?

Financiële instrumenten, die worden gebruikt om de onderliggende doelstellingen van de programma's van het cohesiebeleid te verwezenlijken, hebben twee onderscheidende kenmerken: een revolvent karakter en een hefboomeffect.

Financiële instrumenten kunnen ten goede komen aan een breed scala aan eindontvangers, doordat ze een reeks ontwikkelingsdoelstellingen ondersteunen waarmee de Europese structuur- en investeringsfondsen (ESIF) kunnen resulteren in aanvullende publieke en particuliere bijdragen of kunnen worden hergebruikt voor verdere investeringen.

De bredere economische reden ervan is het aanpakken van financieringstekorten en suboptimale investeringsituaties, d.w.z. wanneer financieel levensvatbare projecten niet door de particuliere sector worden gefinancierd of alleen onder ongeschikte voorwaarden worden gefinancierd. In dit opzicht worden financiële instrumenten relevant als beleidsuitvoeringsmechanisme voor inkomstgenererende en kostenbesparende activiteiten en om „meer te doen met minder“.

De financiële producten kunnen leningen, garanties, eigen vermogen of een combinatie daarvan omvatten, afhankelijk van het soort activiteit en de uiteindelijke ontvanger. Wanneer een deel van de te ondersteunen investering geen inkomsten of kostenbesparingen oplevert, kan deze worden ondersteund door een combinatie van subsidies en financiële producten in het kader van een financieel instrument van het ESIF.

Ambities voor de programmeringsperiode 2021-2027

In de programmeringsperiode 2021-2027, waarin de middelen van het cohesiebeleid naar verwachting zullen afnemen, moet het totale belang van de financiële instrumenten toenemen. Dit is gebaseerd op de algemene doelstelling om investeringen in het veld op gang te brengen en tegelijkertijd particuliere investeringen te maximaliseren met een minimum aan overheidssteun, rekening houdend met de overkoepelende doelstellingen van het cohesiebeleid inzake economische, sociale en territoriale cohesie. Financiële instrumenten kunnen worden gebruikt voor alle beleidsdoelstellingen.

In dit verband moet de Europese Commissie ernaar streven het belang ervan als uitvoeringswijze in het cohesiebeleid te consolideren en ze uit te breiden tot meer dan alleen steun voor kmo's of energie-efficiëntie. Tijdens de huidige programmeringsperiode zijn al enkele veelbelovende voorbeelden ontwikkeld van financiële instrumenten ter ondersteuning van andere sectoren, evenals het gebruik van aandelenproducten die als katalysator kunnen fungeren voor regionale innovatie-ecosystemen. Daarom is er in de volgende periode ruimte om de toewijzing van dergelijke instrumenten uit te breiden.

Belangrijkste geplande verbeteringen

Financiële instrumenten zullen een belangrijk uitvoeringsmechanisme zijn voor investeringen in 2021-2027 die inkomsten en kostenbesparingen opleveren. Daartoe zijn, zoals voorgesteld door de Europese Commissie, de desbetreffende bepalingen in de GB-verordening gestroomlijnd en geactualiseerd om een betere en eenvoudigere uitvoering en een snellere opzet te garanderen. In grote lijnen:

- Financiële instrumenten zullen van meet af aan beter worden geïntegreerd in het programmeer- en implementatieproces en de *ex ante* beoordeling wordt dienovereenkomstig gestroomlijnd.
- Beheersautoriteiten zullen over dezelfde flexibele basisuitvoeropties beschikken (beheer onder de verantwoordelijkheid van de beheersautoriteit of rechtstreeks beheer door de beheersautoriteit), hoewel de bijbehorende voorwaarden zijn vereenvoudigd.
- Combinatie op fondsniveau met financiële instrumenten op EU-niveau is mogelijk op grond van één set regels, namelijk die van InvestEU, via een bijdrage aan dat programma.
- Er wordt een grotere flexibiliteit voorgesteld voor het combineren van subsidies met financiële instrumenten in het kader van de GB-verordening. Met name kapitaalkortingens volgens de regels van het financiële instrument zullen een ruimer gebruik van een combinatie in één activiteit mogelijk maken.
- Subsidiabiliteitsregels zijn verduidelijkt en regels omtrent beheerskosten vereenvoudigd, maar ze zijn nog steeds prestatiegericht om een efficiënt beheer aan te moedigen.
- De regels voor betalingen zijn aanzienlijk vereenvoudigd, terwijl de kritieke koppeling tussen betalingen aan financiële instrumenten en de bijbehorende vergoedingen aan de eindontvangers gehandhaafd blijft.
- De codering van terugvloeiende middelen en het hergebruik van fondsen is vereenvoudigd.
- Er is geen aanvullende, aparte verslaglegging nodig over financiële instrumenten, aangezien deze wordt verwerkt in hetzelfde rapportagesysteem als alle andere vormen van financiering.

Bijdrage aan het lidstaatcompartiment van InvestEU

De volgende programmeringsperiode zal ook worden gekenmerkt door het naast elkaar bestaan van financiële instrumenten voor gedeeld beheer en InvestEU met zijn lidstaatcompartiment. Deze aanvullende uitvoeroptie staat de lidstaten ter beschikking in de vorm van terugvorderbare steun om de beleidsdoelstellingen van de bijdragende fondsen te verwezenlijken. Om de geselecteerde beleidsdoelstellingen te verwezenlijken kunnen de lidstaten een bijdrage leveren aan het lidstaatcompartiment, hetzij in de programmeringsfase van de partnerschapsovereenkomst/het programma, hetzij tijdens de uitvoeringsfase.

Het belangrijkste voordeel voor een lidstaat die bijdraagt aan InvestEU is de mogelijkheid om een groot volume aan particuliere financiering te mobiliseren voor eindontvangers, terwijl de uitvoering is gebaseerd op het institutionele en juridische kader van InvestEU, dat is vastgesteld onder de verantwoordelijkheid van de Commissie. Bovendien is nationale cofinanciering niet nodig, hoewel de lidstaat een voorwaardelijke verplichting moet hanteren die is afgestemd op het risico.

In het kader van het InvestEU-programma omvat het InvestEU-fonds een lidstaatcompartiment voor elk beleidsvenster. Op basis van het voorstel van de Commissie kunnen lidstaten tot 5% van de middelen onder gedeeld beheer aan het lidstaatcompartiment bijdragen om van de EU-garantie te profiteren. Dit betekent dat de 38 miljard euro die in het kader van het EU-compartiment beschikbaar is, wordt aangevuld met de begroting van een lidstaatcompartiment, wat de risicodragende capaciteit voor uitvoerende partners vergroot.

De facultatieve bijdrage aan het lidstaatcompartiment zou een oplossing bieden voor landspecifieke markttekortkomingen en investeringskloven. De Commissie gaat met de betrokken lidstaat een „bijdrageovereenkomst” aan, een document waarin de financiering en uitvoering in detail worden beschreven. De bijdragen worden voor elk beleidsvenster op nationaal of regionaal niveau geografisch afgescheiden. Met deze vrijwillige bijdrage kunnen lidstaten profiteren van de hoge kredietwaardigheidsbeoordeling van de EU-garantie, waardoor nationale en regionale investeringen meer slagkracht krijgen en de bureaucratie wordt verminderd. ■

MEER INFO

<https://europa.eu/!uR88Bu>

Denemarken: investeren in een innovatieve toekomst

Het vlakke terrein van Denemarken, de nabijheid van water, de rijke bodem en het soms harde klimaat hebben de geschiedenis en cultuur van het land bepaald. De hoge levensstandaard, de sociaaleconomische ontwikkeling, het onderwijs en de beroepsvaardigheden, het evenwicht tussen werk en privéleven, de gezondheidstoestand en de milieunormen van het land maken het vandaag de dag tot een van de meest vreedzame en gelukkigste samenlevingen ter wereld.

Denemarken, dat officieel het Koninkrijk Denemarken heet, is het meest zuidelijke van de Scandinavische landen en bestaat uit het schiereiland Jutland en een archipel van 443 eilanden, waarvan er 74 bewoond zijn. Het omvat ook Faerøer en Groenland, twee autonome gebieden in de Noord-Atlantische Oceaan met hun eigen regering en parlement.

Veel van de grotere eilanden zijn verbonden door bruggen, waaronder de beroemde Sontbrug, die het grootste Deense eiland, Seeland, verbindt met Zweden. De kleinere eilanden worden bediend door veerboten en kleine vliegtuigen. Het noordse land, met minder dan 6 miljoen inwoners, heeft 4 steden met meer dan 100.000 inwoners, waaronder de hoofdstad Kopenhagen. Denemarken deelt in het zuiden een korte grens met Duitsland en wordt omgeven door een 8.750 kilometer lange getijdenkust.

De belangrijkste industrieën omvatten windturbines, farmaceutica, medische apparatuur, machines en transportmiddelen, voedselverwerking en bouw.

De economie van het land zit in de lift. De belangrijkste drijvende krachten achter de groei zijn huishoudelijke consumptie en investeringen. De reële groei van het bbp is geraamd op 0,8% in 2018 en zal naar verwachting stijgen tot 1,6% in 2019 en tot 1,3% in 2020.

Arbeidsmarkt- en pensioenhervormingen hebben ertoe bijgedragen dat historisch hoge niveaus aan mensen aan het werk zijn gekomen. Er is echter een tekort aan geschoolde arbeidskrachten en de regering loopt achter op haar doelstellingen voor 2025 om de productiviteit te verhogen en het arbeidsaanbod te vergroten.

Er is behoefte aan een betere afstemming van vraag en aanbod op het gebied van digitale vaardigheden, wat investeringen vereist in de ontwikkeling van vaardigheden voor slimme specialisatie, industriële transitie en ondernemerschap in combinatie met activiteiten op het gebied van een leven lang leren. Bovendien is het verhogen van het aantal afgestudeerden in programma's voor beroepsonderwijs en -opleidingen van cruciaal belang om een voldoende aanbod van geschoolde arbeidskrachten te waarborgen.

Denemarken behoort nog steeds tot de EU-landen met de hoogste onderwijsuitgaven als percentage van het bbp. Desondanks is het percentage vroegtijdige schoolverlaters in 2017 gestegen tot 8,8%. Daarbij is het percentage onder jongens bijna twee keer zo hoog als dat onder meisjes, waardoor een van de grootste genderkloven in de EU is ontstaan. Recente maatregelen zijn erop gericht de kwaliteit van het onderwijs en de opvang voor jonge kinderen te verbeteren om het aantal voortijdige schoolverlaters te verlagen en de genderkloof te verkleinen.

< Tietgenkollegiet en de IT-universiteit in Kopenhagen

In goede gezondheid

De Deense gezondheidszorg presteert goed, hoewel het gebrek aan huisartsen zorgwekkend is. Er is een nieuw voorstel om het aantal artsen te vergroten en tegelijkertijd de toegang van patiënten tot primaire gezondheidszorg te verbeteren en gezonde activiteiten te bevorderen.

Het land loopt voorop in de invoering van e-gezondheidszorg en beschikt over goed ontwikkelde IT-systemen in ziekenhuizen en huisartsenpraktijken en over goede digitale communicatie tussen gezondheidssectoren. De nieuwe nationale digitale gezondheidsstrategie 2018-2022 is gericht op digitalisering en het gebruik van gezondheidsgegevens voor preventie en zorg en vormt een aanvulling op de strategie voor 2013-2020 voor begeleid wonen.

Armoede en inkomensongelijkheid blijven laag en Denemarken boekt vooruitgang in een aantal van de 10 doelstellingen voor sociale mobiliteit die in 2016 zijn vastgesteld. In 2018 werd een voorstel gedaan om de werkgelegenheid onder mensen met een handicap te vergroten. Onlangs zijn beleidsinitiatieven genomen om nieuwe migranten te ontmoedigen het land binnen te komen, maar om de integratie van de reeds aanwezige migranten te verbeteren.

Hoewel de Deense economie een van de meest energie-efficiënte in de EU is, moet een aanzienlijk deel van de transitie naar een koolstofarme samenleving tegen 2050 plaatsvinden vóór 2030. In een land dat bijzonder gevoelig is voor klimaatgerelateerde gebeurtenissen is het van cruciaal belang om te investeren in lagere emissies en om het risico van schade door klimaatverandering te beperken.

Als reactie op de toenemende verkeersopstoppingen op het hoogwaardige wegennet van Denemarken zijn er plannen voorgesteld om het nationale spoorwegnet te elektrificeren. Ook fietsen is een primaire vorm van vervoer geworden, met name in de grotere steden met een uitgebreid fietspadennet.

Het land heeft ook zijn grote dekking van vast breedband en toegangsnetwerken van de volgende generatie gehandhaafd. De toegang buiten de stedelijke gebieden zal worden bevorderd door een verdere verbetering van de kwaliteit van de netwerken in plattelandsgebieden. De eerste resultaten van initiatieven in het kader van de digitale strategie voor 2016-2022 hebben de wereldwijde voortrekkersrol van Denemarken in de digitalisering van overheidsdiensten versterkt.

Slimmer worden

Over het geheel genomen is Denemarken een koploper op het gebied van innovatie, hoewel particuliere O&O-investeringen er in toenemende mate geconcentreerd zijn in een klein aantal grote ondernemingen. Aangezien de werkgelegenheid in snelgroeiende ondernemingen onder het EU-gemiddelde ligt, zijn investeringen vastgesteld om de groei en het concurrentievermogen van kmo's en de efficiëntie van het O&I-systeem te vergroten.

Sinds januari 2019 heeft een belangrijke verandering plaatsgevonden in de uitvoering van het Europees Fonds voor regionale ontwikkeling. Een nieuwe Deense uitvoerende raad voor bedrijfsontwikkeling en groei zal gedecentraliseerde bedrijfs ondersteuning coördineren, met inbegrip van de totale toewijzingen in het kader van het cohesiebeleid voor 2021-2027 van 643 miljoen euro via het Europees Fonds voor regionale ontwikkeling en het Europees Sociaal Fonds.

Voor de huidige programmeringsperiode is de EFRO-strategie gericht op bedrijfsontwikkeling, waarbij innovatie, bedrijfs ondersteuning, energie- en hulpbronnenefficiëntie wordt gericht op het concurrentievermogen van bedrijven, zodat zij hun groeipotentieel kunnen benutten.

Tot op heden heeft Denemarken 882 miljoen euro aan financiering ontvangen van de Europese Investeringsbank, wat naar verwachting 5,1 miljard euro aan totale investeringen zal opleveren. Het ESIF heeft ook een belangrijke rol gespeeld bij het verbeteren van toegang tot financiering voor kmo's.

Bovendien worden met het plan-Juncker projectontwikkelaars en investeerders ondersteund via initiatieven als de Europese investeringsadvieshub, die adviesondersteuning op maat biedt om investeringsprojecten in de EU voor te bereiden en te ontwikkelen, en het Europees investeringsprojectenportaal, dat een matchmakingdienst biedt tussen kwaliteitsprojecten in de EU en potentiële investeerders wereldwijd.

Hervorming vereenvoudigt en heroriënteert Deens systeem voor bevordering bedrijfsleven

Na veel voorbereiding is Denemarken eerder dit jaar begonnen met een hervorming van zijn systeem voor de bevordering van het bedrijfsleven, waarvan een belangrijk deel bestaat uit steun uit de EU-structuurfondsen. Adjunct-directeur-generaal Sigmund Lubanski van de Deense ondernemingsautoriteit vertelt *Panorama* over de hervormingen.

Een centraal element in het nieuwe systeem voor de bevordering van het bedrijfsleven is een breed samengesteld bestuur, de Deense uitvoerende raad voor bedrijfsontwikkeling en groei, dat belast is met het opzetten van een vraaggestuurde, samenhangende en lokaal verankerde inspanning voor groei en activiteit in heel Denemarken, gericht op de behoeften van het bedrijfsleven.

Het doel was om tegemoet te komen aan de sterke wens vanuit het bedrijfsleven naar een meer samenhangend, effectief en vraaggestuurd systeem voor bevordering van het bedrijfsleven. Het vorige systeem was verwarrend geworden, met overlappende initiatieven en uitlopers, en het was voor bedrijven te moeilijk om er hun weg in te vinden, terwijl de kwaliteit van de dienstverlening wisselde.

Als onderdeel van de vereenvoudiging werd een nieuwe raad voor bedrijven opgericht. De Deense uitvoerende raad voor bedrijfsontwikkeling en groei heeft de taken van de voormalige regionale groeifora overgenomen in het bepalen van hoe de middelen van het regionaal en sociaal fonds van de EU worden gebruikt.

Wat zijn de taken van de uitvoerende raad?

De uitvoerende raad heeft de opdracht gekregen om de ontwikkeling van het Deense bedrijfsleven te versterken door een samenhangend, vraaggestuurd en lokaal verankerd initiatief ter bevordering van het bedrijfsleven en het toerisme in Denemarken te bevorderen. De raad is samengesteld met goede ondersteuning van bedrijven, gemeenten en arbeidsmarktpartijen, en ik merk dat zij ongelooflijk sterk betrokken zijn bij het leveren van een gedecentraliseerde inspanning om het bedrijfsleven te bevorderen ten gunste van groei en werkgelegenheid in het hele land.

Welke structurele veranderingen zijn er aangebracht in het Deense systeem?

We hebben ons op een aantal belangrijke gebieden geconcentreerd om een gerichte en toekomstbestendige inspanning te creëren voor de bevordering van het bedrijfsleven. Een van de belangrijkste punten is dat we ten eerste een betere kwaliteit in zakelijke dienstverlening willen en een betere toegankelijkheid daarvan. Daarom zijn er businesshubs opgezet voor de ver-

schillende gemeenten en een digitaal promotieplatform voor bedrijven, virksomhedsguiden.dk, dat informatie geeft over het starten en runnen van een bedrijf.

Ten tweede creëren we meer samenhang in de gedecentraliseerde bevordering van bedrijven. Daarom heeft de uitvoerende raad de verantwoordelijkheid voor fondsen ter bevordering van het bedrijfsleven overgenomen van de regionale groeifora, terwijl er tegelijkertijd een samenhangende strategie is opgesteld om overlappingsen te voorkomen.

De strategie is vormgegeven met inbreng van de handel en industrie, bedrijven, de nieuwe businesshubs en andere regionale en lokale belanghebbenden. Een deel van de inspanning bestaat erin dat de raad van bestuur de consolidatie van de Deense toeristische en zakelijke clusters in gang zet om minder maar sterkere eenheden te creëren.

Ook is er een duidelijke taakverdeling tussen het gemeentelijke niveau en de gemeentegrensoverschrijdende businesshubs enerzijds en de zeer gespecialiseerde overheidsregelingen anderzijds.

In het derde kernpunt willen we de bevordering van het bedrijfsleven door de overheid vereenvoudigen. We hebben de inspanningen voor kennisondernemerschap versterkt en het systeem vereenvoudigd, zodat er slechts één toegangspunt is voor leningen en aandelenfondsen in het groeifonds en één voor subsidies voor innovatie, ontwikkeling en demonstratie in het innovatiefonds.

Hoe worden de structuurfondsen gebruikt in Denemarken? Met welke algemene principes werkt de raad van bestuur aan de uitvoering van zijn inspanningen? Wat is belangrijk en waar ligt de focus?

Het gaat goed met het Deense bedrijfsleven. Denemarken is een van de meest productieve landen ter wereld en de economische vooruitgang heeft de werkgelegenheid in het hele land doen toenemen. In het verleden was een hogere productiviteit de belangrijkste motor voor groei, hoewel de groei van de productiviteit de afgelopen 20 jaar laag is geweest. Daarom moet de productiviteit worden versterkt door het competentieniveau van werknemers te verhogen, bestaande middelen doeltreffender te gebruiken en innovatie en technologische vooruitgang te bevorderen.

Het huidige implementatieplan van de Deense uitvoerende raad voor bedrijfsontwikkeling en groei bevat vijf basisprincipes:

- De behoeften van bedrijven centraal stellen
- Overall samenhang creëren
- Productiviteit verhogen en goede mogelijkheden creëren in het hele land
- De inspanningen gebruikersvriendelijk en transparant maken
- Ervoor zorgen dat de inspanningen digitaal en gegevensgestuurd zijn.

De eerste vier principes komen uit de Deense wet voor bevordering van het bedrijfsleven, het vijfde is toegevoegd

door de raad van bestuur. De leden van de raad van bestuur hebben ook zes prioriteiten gekozen voor de gedecentraliseerde bevordering van het bedrijfsleven, namelijk: digitalisering en automatisering; gekwalificeerde arbeidskrachten en sociale inclusie; groene omschakeling en circulaire economie; ondernemerschap; internationalisering; en innovatie.

Deze aanpak is in overeenstemming met de doelstellingen van de programma's van de EU-structuurfondsen. De EFRO-investeringsgebieden van de EU in deze programmeringsperiode omvatten sterkere innovatie binnen kmo's, meer bedrijven met groei mogelijkheden en energie- en hulpbronnefficiënte kmo's. In het door het ESF bestreken gebied zijn de investeringsgebieden ondernemerschap en het creëren van werkgelegenheid, sociale inclusie, en bedrijfsopleidingen en bijscholing.

In Denemarken zijn de inspanningen ter bevordering van het bedrijfsleven vraaggestuurd. Waarom is dit belangrijk, wat betekent het in de praktijk en wat zijn de voordelen ervan voor het bedrijfsleven?

De Deense uitvoerende raad voor bedrijfsontwikkeling en groei heeft alle geïnteresseerde partijen uitgenodigd om hun mening te geven in de voorbereiding van een nieuwe strategie, eerst via een reeks workshops in het hele land, later tijdens een strategieconferentie met driehonderd deelnemers. Tegelijkertijd is er een verregaande dialoog met de businesshubs, bedrijfsorganisaties en andere geïnteresseerde partijen die zich bewust zijn van de behoeften van het bedrijfsleven aan investeringen en initiatieven die door de gedecentraliseerde raad van bestuur worden aangeboden.

We meten ook het effect van onze inspanningen, zowel op korte als op lange termijn. We voeren niet alleen regelmatig evaluaties uit van honderden structuurfondsprojecten gedurende hun looptijd,

maar we meten ook enkele jaren na afloop van de projecten opnieuw, wanneer de belangrijke en langdurige resultaten van de structuurfondsprojecten over het algemeen worden waargenomen. We gebruiken een geavanceerde meetopstelling om ontwikkelingen bij deelnemende bedrijven te vergelijken met een controlegroep die niet heeft deelgenomen aan structuurfondsprojecten.

Hoe heeft de combinatie van brede, landelijke inspanningen met de wens om rekening te blijven houden met de regionale en lokale sterke punten en verschillen uitgekapt?

We hebben goede vooruitgang geboekt bij het vaststellen van de behoeften van de bedrijven, en ik zie nu al echt goede lokale en zakelijk verankerde samenwerking rond de hervorming.

Bedrijven hebben verschillende behoeften en uitdagingen, waarvan sommige worden bepaald en beïnvloed door lokale factoren. De middelen om aan deze behoeften te voldoen verschillen ook in het hele land. Daarom richten wij ons op lokale sterke punten, cultuur, competenties en bedrijfsstructuren die helpen bij het bepalen van zakelijke behoeften en wensen.

Dat is niet de enige reden waarom we streven naar landelijke partnerschappen. Landelijke inspanningen gaan namelijk hand in hand met lokale en regionale verankering. Aanvragers moeten met name aantonen hoe zij bij het indienen van een aanvraag voor een nationaal initiatief rekening zullen houden met de plaatselijke omstandigheden.

Het is precies deze relatie tussen landelijke initiatieven en lokale verankering die van belang is bij de uitvoering van lopende projecten.

Denemarken

Het Koninkrijk Denemarken beslaat ongeveer 43000 vierkante kilometer en omvat het schiereiland Jutland, een archipel van 443 eilanden en twee autonome gebieden in de Noord-Atlantische Oceaan: Faeröer en Groenland. Het grenst 68 kilometer aan Duitsland en wordt omgeven door 8750 km getijdenkust.

Bevolking

5 806 081 (1 januari 2019), met een toename in de afgelopen jaren met meer geboorten dan sterfgevallen en meer immigratie dan emigratie.

Arbeidsmarkt

In de afgelopen 30 jaar was de werkloosheid onder vrouwen over het algemeen hoger dan onder mannen. Het werkgelegenheidscijfer bereikte in 2017 76,9% en lag daarmee boven het EU-gemiddelde van 72,1%. In 2018 bedroeg de werkloosheidsgraad voor mannen 5,0% en voor vrouwen 5,2%. De jeugdwerkloosheid (15-24 jaar) was met 11% in 2017 de op 6 na laagste in de EU.

Het algemene opleidingsniveau van de bevolking is aanzienlijk gestegen, van 19% in de leeftijdscategorie 25-64 in 1991 tot bijna 39% in 2017. Momenteel gaat 98,1% van de kinderen van 4 jaar en ouder naar voor- en vroegschoolse educatie en zorg.

Economie

Het bbp is in 2018 met 1,2% gestegen (gecorrigeerd voor prijsontwikkeling). Dit is het laagste groeipercentage sinds 2013, met name onder invloed van huishoudelijke consumptie en toenemende investeringen. In 2018 bedroeg het bbp per hoofd van de bevolking 382 (duizend DKK) en de reële groei van het bbp per hoofd van de bevolking 0,7%. Sinds 2000 stagneert de economische ontwikkeling in vergelijking met de gemiddelde groei in de EU: in deze periode is de economie met 22% gegroeid, terwijl het EU-gemiddelde rond de 30% lag. Sociale bescherming was in 2017 met ongeveer 44% de grootste overheidsuitgave, terwijl de gezondheidszorg in 2017 16% bedroeg.

Handel

Sinds 1987 is de totale uitvoer van Denemarken groter dan de totale invoer, wat in deze periode heeft geleid tot een overschot op de goederen- en dienstenbalans. Sinds 2008 hebben ontwikkelingen in de in- en uitvoer van goederen en diensten geleid tot grote overschotten, die in 2018 119 miljard DKK aan buitenlandse handel hebben bereikt. Farmaceutica, onderdelen voor windmolens, olie, nerts, bont en voedsel behoren tot de grootste handelsgroepen in de export van goederen, terwijl farmaceutica, olie, auto's en elektronica de grootste importsectoren zijn.

Andere belangrijke sectoren

De Deense landbouw ondergaat al vele jaren belangrijke structurele veranderingen, waarbij er steeds minder en steeds grotere bedrijven komen. De productie van varkensvlees is de belangrijkste en meest gespecialiseerde economische activiteit

in de landbouwproductie en de melkproductie de op een na grootste economische activiteit. 12% van alle aan de zuivelbedrijven geleverde melk wordt geproduceerd door biologische landbouw. Tussen 2000 en 2008 is de werkgelegenheid in de productiesector met 27% gedaald, hoewel de omzet in deze sector, exclusief mijnbouw en winning van delfstoffen, met 66% is gestegen. In 2018 was de omzet uit de productie van farmaceutische producten drie keer zo hoog als in 2000. In 2002 heeft Denemarken zich aangesloten bij de EU-doelstellingen om O&O-investeringen van ten minste 3% van het bbp te bereiken. In de overheidssector zijn universiteiten goed voor 71% van de O&O-activiteiten. Vast breedband en toegangs-

netwerken van de volgende generatie zijn beschikbaar voor 95% van de huishoudens; ongeveer 71% van de bevolking beschikt over ten minste fundamentele digitale vaardigheden, veel meer dan het EU-gemiddelde van 57%.

Leren in voorbereiding op een betere toekomst

Een vierjarig project, met een financiering van 865 000 euro uit het Europees Sociaal Fonds had tot doel jongeren beter voor te bereiden op onderwijs en de vaardigheden die nodig zijn voor de arbeidsmarkt. In het initiatief "Folk High School as a Shortcut", dat plaatsvond op de Vrå Folkehøjskole in het noorden van Jutland, werd een cursus ontwikkeld waarin de nadruk lag op persoonlijke motivatie en verduidelijking om jongeren te ondersteunen die hulp nodig hebben in het onderwijsstelsel. Het initiatief was ook gericht op banen in een regio waar er een tekort is aan geschoold personeel in de bouw- en gezondheidssector.

De doelgroep waren jongeren van 17 tot 29 jaar die problemen hadden ondervonden in hun reguliere scholing en die het aan kennis en ambitie ontbrak. Velen van hen zijn gediagnosticeerd met sociale angst, depressie, autisme, ADHD of Asperger en sommigen waren in het verleden verslaafd aan drugs of alcohol. Met de basisschool als hoogste onderwijsniveau krijgen ze geen steun van de overheid en vallen ze niet onder de wet op gemeentelijke dienstverlening of de arbeidswet.

Tijdens het project hebben 158 deelnemers de cursus afgerond. 110 deelnemers hebben sinds het einde van het project een opleiding gevolgd of afgerond. Nog eens 8 deelnemers hebben ook werk gevonden.

MEER INFO:

<https://vraahojskole.dk/>

De circulaire economie opbouwen

Een door het Europees Fonds voor regionale ontwikkeling gesteund project is gericht op de groene transitie en de circulaire economie door middel van samenwerking in en vormgeving van de waardeketen om optimaal gebruik van grondstoffen te waarborgen.

Gedurende de driejarige projectcyclus hebben 37 bedrijven kennis opgedaan over de circulaire economie en zijn ze geholpen om nieuwe groene bedrijfsmodellen te ontwikkelen en de waardeketen te optimaliseren.

Een van de deelnemende bedrijven is Komproment ApS in Aalborg, dat bouwmaterialen verkoopt en dak- en gevelsystemen ontwikkelt voor de Deense markt en export. Met een bijdrage van 502 000 euro vanuit het EFRO heeft het project het bedrijf geholpen bij het uitwerken van een concreet en werkbaar groen bedrijfsmodel, dat veel meer aandacht en opdrachten heeft gekregen van ingenieurs, architecten en de bouwsector in het algemeen.

In 2018 ontving Komproment zowel de prestigieuze European SME Star Award als de Deense milieuprijs voor de bouwindustrie.

MEER INFO:

<https://www.komproment.dk/home>

Een model voor energie- en hulpbronnefficiëntie

Het EFRO heeft 1,78 miljoen euro bijgedragen aan het project Bæredygtig Bundlinje (duurzame bottom line) in de hoofdstedelijke regio Kopenhagen, dat tot doel heeft bedrijven efficiënter te maken op het gebied van energie en hulpbronnen. Op de langere termijn heeft het bijgedragen aan de groene transitie van Denemarken en de verbetering van het concurrentievermogen van bedrijven via kostenbesparingen of een doorslaggevende bedrijfsontwikkeling op basis van „groene beginselen”.

Het project was gebaseerd op de veronderstelling dat kmo's zich niet bewust zijn van het potentieel van verbeteringen op het gebied van energie- en hulpbronnefficiëntie, hoewel velen weten dat zij dergelijke mogelijkheden zouden moeten onderzoeken.

Tijdens het initiatief, dat in april 2019 eindigde, ontwikkelden 101 bedrijven groene bedrijfsmodellen die resulteerden in een aanzienlijk lager energie- en materiaalverbruik en een lagere CO₂-uitstoot.

Door te werken aan zowel korte- als langetermijneffecten is het project succesvol gebleken in het vergroten van het bewustzijn bij de bedrijven dat klanten in de toekomst meer duurzaamheid zullen eisen van hun leveranciers. Het project was zo succesvol en de vraag zo groot dat de ervaring nu is verankerd in een nieuw initiatief, Bæredygtig Bundlinje 2.0. Dit wordt uitgevoerd door Gate 21, een partnerschap tussen regio's, gemeenten, bedrijven en kennisinstellingen in de regio Kopenhagen, die werken aan het versnellen van groene verandering en groei.

MEER INFO:

<https://bit.ly/30T30So>

Werken aan sociale inclusie

"Rummelig Imidt" (toch ruim) is een project voor sociale inclusie en werkgelegenheid in centraal Jutland waarin nieuwe methoden worden getest en ontwikkeld voor het creëren van banen voor mensen aan de rand van de arbeidsmarkt of daarbuiten, waardoor een aanzienlijk arbeidsaanbod in de regio wordt gewaarborgd.

In het project worden gemeenten, sociale partners en bedrijven bij sociale inclusie betrokken vanuit een werkgelegenheidsperspectief. Door competenties, middelen en kennis over de sectoren heen te combineren zijn er vacatures gecreëerd voor de doelgroep.

Er wordt ook samengewerkt met op burgers gerichte activiteiten, bedrijfsnetwerken en bedrijven en adviseurs uit de sociale economie. Binnen deze gebieden zijn 14 activiteiten gestart om nieuwe initiatieven te ontwikkelen voor verschillende doelgroepen.

Het Europees Sociaal Fonds heeft meer dan 3 691 miljoen euro verstrekt voor het project, waarin 9 bedrijfsnetwerken met meer dan 100 bedrijven zijn opgezet om een meer inclusieve arbeidsmarkt te creëren. Daarnaast is in het project een sociaaleconomisch plan gelanceerd, dat nuttige kennis en inspiratie biedt, met name ten gunste van de gemeenten. Tot slot is in het project samengewerkt met sociaaleconomisch adviseurs op het gebied van competentieontwikkeling.

In juli 2019 werden 800 deelnemers verwacht tijdens de projectperiode; 520 deelnemers hebben tot nu toe vooruitgang geboekt en 269 deelnemers hebben hun vooruitgang voltooid. Hiervan hebben er 89 vervolgens werk gevonden en zijn 6 werkzaam in een bedrijf in de sociale economie. ■

MEER INFO:

<https://www.rummeligimidt.dk/>

Versterking van slimme specialisatie in Portugal

In 2019 en 2020 zullen de lidstaten hun strategieën voor slimme specialisatie bijwerken als onderdeel van de onderhandelingen over de operationele programma's van het Europees Fonds voor regionale ontwikkeling na 2020. Met dit in het achterhoofd legt John Edwards van het Gemeenschappelijk Centrum voor onderzoek van de Europese Commissie uit hoe Portugal nadenkt over de tenuitvoerlegging van S3 en de verbetering van zijn strategie.

Vorig jaar om deze tijd ontving de regio Centro in Portugal opnieuw een REGIOSTARS-prijs. Het centrum voor bedrijven en gemeenschappelijke diensten in Fundão, aan de rand van het nationale park Sierra da Estrela, heeft bijgedragen aan de dynamiek in de omgeving. In voorheen leegstaande gebouwen die door de gemeente ter beschikking werden gesteld, heeft het Europees Fonds voor regionale ontwikkeling gemeenschappelijke onderzoeks- en personeelsfaciliteiten, gezamenlijke kantoorruimte, een starterscentrum, een digitaal FabLab en een opleidingscentrum gefinancierd, naast andere boeiende initiatieven. Het centrum biedt nu onderdak aan 14 bedrijven, waaronder 4 multinationals, die meer dan 500 gekwalificeerde banen creëren.

Dat dit bekroonde project is gericht op informatie- en communicatietechnologieën is echter geen toeval. Het is een van

de prioriteiten van de strategie voor slimme specialisatie (S3) van de Centro-regio. Bovendien zijn sommige van de desbetreffende subprojecten gekoppeld aan andere S3-prioriteiten, zoals bosbouw, toerisme en gezondheid.

De ontwikkeling van nieuwe ideeën en transversale projecten is de gemeenschappelijke doelstelling van de vier innovatieplatforms van de regio die in 2015 zijn opgericht. Een dergelijk ondernemingsgezind ontdekkingsproces is de hoeksteen van slimme specialisatie en in Portugal heeft dit plaatsgevonden doordat de regio's zich proactief hebben opgesteld en contact hebben gemaakt met ondernemers.

Stimulerende strategieën

Niet alleen Fundão laat zien wat er kan worden bereikt met een strategische aanpak. Zo is het project Culatra 2030 bijvoorbeeld ontstaan tijdens een werkgroep over de prioriteit van hernieuwbare energie in de Algarve. Vanwege de visie van het project om een gedecentraliseerd systeem voor elektriciteitsproductie te ontwikkelen, is het onlangs als proefproject geselecteerd door het initiatief voor schone energie voor EU-eilanden.

Een ander voorbeeld is Madeira, waar met S3 wordt geprobeerd nieuwe mogelijkheden te vinden binnen een bestaande overheersende industrie, namelijk het toerisme. Het gaat onder meer om een project voor het ontwerpen van de industriële keuken van de toekomst, waarbij de universiteit van het eiland en een internationale hotelketen uit Madeira betrokken zijn.

» Door slimme specialisatie hebben de Portugese regio's de kans gekregen om hun eigen innovatiestrategieën te ontwikkelen en vervolgens te verbeteren. »

S3 ontdekken en delen

Door slimme specialisatie hebben de Portugese regio's de kans gekregen om hun eigen innovatiestrategieën te ontwikkelen en vervolgens te verbeteren. Dit was een belangrijk leerproces, aangezien Portugal nog niet eerder formele regionale innovatiestrategieën heeft gehad. Daarom vond in mei 2019 in Faro een bijeenkomst plaats met alle zeven regio's van Portugal. Tijdens de door de Algarve georganiseerde participatieworkshop konden de mensen die S3 beheren ervaringen, ideeën en plannen uitwisselen en de voorstellen van de Europese Commissie over slimme specialisatie na 2020 onderzoeken.

De volgende dag werden de resultaten van de workshop gedeeld met vertegenwoordigers van de Portugese regering en een internationaal publiek. De deelnemers vonden het prettig de standpunten van hun Spaanse collega's te horen over grensoverschrijdende samenwerking en die van het Italiaanse cohesieagentschap over het toezicht op S3.

In Faro deelde professor Dominique Foray, die veel heeft gedaan om het concept van slimme specialisatie te ontwikkelen en te verspreiden, zijn visie over hoe het kan worden verbeterd. Zodra de prioriteiten zijn vastgesteld, hebben regio's vooral behoefte aan een voortdurend ontdekkingsproces (niet alleen net vóór een vaststellingsperiode), met als doel een kritische massa aan gerelateerde projecten op te bouwen.

Alle aanwezigen waren verheugd over de nadruk die S3-governance krijgt in de voorgestelde verordeningen. Uit de levendige discussies en enthousiaste presentaties is duidelijk gebleken dat er in de Portugese regio's een groot innovatiepotentieel is. Het verbeteren van de governancestructuren en de kansen voor ondernemers, onderzoekers en vele anderen die betrokken zijn bij hun woonomgeving, is de beste manier om deze belofte waar te maken. ■

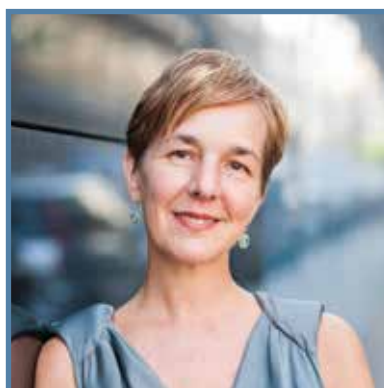

RIS3-managers uit de zeven Portugese regio's, Noord-Nederland, Oost-Macedonië en Thracië (Griekenland), met deskundigen voor de GCO-projecten inzake gerichte ondersteuning van de uitvoering van RIS3.

Een koers uitstippelen voor stedelijk Europa

Tegenwoordig is de kracht van steden als gamechanger duidelijker dan ooit tevoren. Het is duidelijk dat de toekomst van Europa afhangt van de manier waarop Europa met zijn steden omgaat, volgens Anna Lisa Boni, secretaris-generaal van EUROCITIES.

Waarom de stedelijke agenda ertoe doet

Met de Donauverklaring van Boekarest wordt het groeiende belang erkend van stedelijke gebieden als het bestuursniveau dat het dichtst bij burgers staat. De ministers erkennen ook dat de door en over steden verzamelde gegevens, bijvoorbeeld uit de partnerschappen in het kader van de stedelijke agenda, moeten worden benut door in het EU-beleid meer nadruk te leggen op de stedelijke dimensie en deze in

gedachten te houden in andere „agenda's”, zoals het nieuwe Handvest van Leipzig.

Onze inspanningen om gelijke en inclusieve samenlevingen te bevorderen, met toegang tot hoogwaardige banen voor iedereen, zijn fundamenteel voor een Europa waarin niemand achterblijft. Ons vermogen om de digitale transformatie te beheersen en het gebruik van nieuwe technologieën te optimaliseren is van vitaal belang voor een inclusiever, efficiënter en eerlijker Europa. Ons vermogen om de klimaatverandering aan te pakken is cruciaal voor de verwezenlijking van onze internationale verplichtingen. En het allerbelangrijkste is dat onze voortdurende betrokkenheid bij de burgers de kans biedt om de nog steeds bestaande kloof tussen de besluitvormers van de EU en het publiek te overbruggen.

Drie jaar na het opstellen van de stedelijke agenda voor de EU, die een mijlpaal was voor Europa en de steden, en na de recente Donauverklaring van Boekarest, waarin de stand van zaken met betrekking tot de stedelijke agenda werd geëvalueerd, door de ministers die verantwoordelijk zijn voor stedelijke aangelegenheden, is het een goed moment om de toekomst van de stedelijke samenwerking in de EU te bekijken.

De partnerschapsbenadering, die is ingebed in het functioneren van de stedelijke agenda, heeft een kader gevormd voor het gezamenlijk creëren van oplossingen waarbij meerdere bestuurslagen en belanghebbenden betrokken zijn, wat anders niet zou zijn gebeurd. EUROCITIES neemt actief deel aan alle partnerschappen en brengt expertise in op het gebied van stedelijke ontwikkeling vanuit een Europees perspectief, evenals op het gebied van uitdagingen in verband met EU-regels en financiële instrumenten. Tot op heden hebben deze partnerschappen veel opmerkelijke resultaten opgeleverd, waaronder:

- Een aanbeveling over directe toegang tot EU-financiering voor steden voor de integratie van migranten en vluchtelingen, waarbij de toegewezen middelen beter worden afgestemd op de lokale verantwoordelijkheden;

- Circulaire indicatoren voor steden om de transitie te monitoren en de uitvoering van lokaal ontwikkelde routekaarten te versterken;
- Een innovatieversneller voor digitale oplossingen om co-creatie en replicatie in steden in heel Europa te stimuleren.

Bij een toekomstige herhaling van de stedelijke agenda zal het van het grootste belang zijn dat deze resultaten en aanbevelingen in eerste instantie worden meegenomen.

Stedelijke effectbeoordelingen zijn voor stadsdeskundigen een andere succesvolle manier gebleken om rechtstreeks bij te dragen aan de beleidsvorming van de EU. Ze bieden steden een direct kanaal om potentiële zorgen over beleidsontwikkelingen onder de aandacht te brengen bij EU-beleidsmakers. Als zodanig erkennen zij de rol van steden als uitvoerder van een breed scala aan EU-wetgeving en erkennen zij het belang om steden bij bestuursprocedures te betrekken. Deze innovatieve aanpak van samenwerking op beleid tussen de verschillende bestuurslagen moet bijdragen aan betere resultaten bij het vormgeven van de mondiale vooruitzichten van de EU.

Sterke steden

Hoewel de ontwikkelingen in de EU met betrekking tot de stedelijke agenda overwegend positief zijn, is er nog ruimte voor aanpassing en verbetering van bepaalde aspecten ervan. Het versterken van het effect van en de betrokkenheid bij de partnerschappen zou een goed begin zijn. Hoewel de betrokkenheid van DG Regio bij de partnerschappen volledig moet worden erkend, moeten de andere DG's even actief worden, vooral wanneer een partnerschap gekoppeld is aan de thematische focus van een DG. Meer in het algemeen zou het zinvol zijn als er binnen de Commissie onderlinge overeenstemming zou zijn over de rol van haar vertegenwoordigers in elk partnerschap.

Het toekomstige succes van stedelijke samenwerking in de EU zou verder gebaat zijn bij een leidende rol van het secretariaat-generaal bij het toezicht op de betrokkenheid van de Commissie bij de agenda. Dit zou een betere afspiegeling zijn van de sectoroverschrijdende benadering van beleidsvorming door stadsbesturen.

We willen meer leiderschap op EU-niveau op het gebied van stedelijke aangelegenheden. Daarom hebben we voorgesteld een vicevoorzitter van de Commissie te benoemen die belast

is met stedelijke aangelegenheden om een permanente dialoog met het stadsbestuur, strategische sturing en een betere coördinatie van het EU-beleid voor steden te waarborgen.

Een jaarlijkse EU-leiderschapstop over steden, waarop Europese, nationale en stedelijke leiders bijeenkomen om een gemeenschappelijke agenda, verantwoordelijkheden en maatregelen vast te stellen, zou ook helpen bij het regulier maken van stedelijke aangelegenheden, voortbouwend op de informele topbijeenkomsten van de Raad die in het Pact van Amsterdam zijn vastgesteld (zoals die welke resulteerde in de Donauverklaring van Boekarest).

De stedelijke eeuw

Aangezien Europese en lokale uitdagingen nauw met elkaar verbonden zijn, moet de lokale „stedelijke” dimensie goed worden begrepen en tot uiting komen in Europese besluitvorming. Het gebruik van de instrumenten van de stedelijke agenda om

steden te betrekken bij het vinden van oplossingen voor gemeenschappelijke uitdagingen, zal bijdragen tot een sterkere EU, vooral als de resultaten ervan worden meegenomen in de beleidsontwikkelingen van de EU voor de langere termijn.

We moeten de dynamiek en het eigenaarschap van de stedelijke agenda verder versterken door „stedelijke aangelegenheden” neer te leggen bij de deskundige politiek waar ze horen. Dit betekent dat ervoor moet worden

gezorgd dat de stedelijke agenda zich blijft ontwikkelen tot een samenhangend strategisch kader, tegelijkertijd met de ontwikkeling van het nieuwe Handvest van Leipzig, dat de rol van steden in de EU ondersteunt.

De meeste Europeanen wonen in steden, dus laten we ervoor zorgen dat „stedelijk” een plaats krijgt in de besluitvorming op alle niveaus. Maar laten we ook de waardevolle kennis die we tijdens deze uitstapjes hebben opgedaan, meenemen naar meerlagig bestuur en ervoor zorgen dat we de belangrijkste reden voor de beleidsvorming niet uit het oog verliezen. Werken met steden betekent werken met mensen. ■

EUROCITIES is het politieke platform voor grote Europese steden. We vormen een netwerk van de lokale overheden van meer dan 140 van Europa's grootste steden en meer dan 40 partnersteden, die samen zo'n 130 miljoen burgers in 39 landen besturen.

MEER INFO

www.eurocities.eu

MEDIAPROGRAMMA YOUTH4REGIONS

Met het mediaprogramma „Youth4Regions” wordt de ontwikkeling ondersteund van de nieuwe generatie journalisten die gespecialiseerd zijn in regionaal beleid. Met het programma worden deze jonge Europeanen aangemoedigd om te communiceren over door de EU gefinancierde projecten.

Hierbij publiceren we weer twee artikelen van jonge journalisten die hebben deelgenomen aan de blogwedstrijd YOUTH4REGIONS.

Milaan ontluikt

Francesca studeert momenteel voor een bachelor in de economie en sociale wetenschappen aan de Bocconi-universiteit in Italië, waar ze zich, dankzij haar ervaring bij een lokale krant in haar eerste jaar, nu specialiseert in economische journalistiek en onderzoeksjournalistiek.

Minder dan een halve eeuw voor de geboorte van Christus uitte de Romeinse dichter Vergilius zijn verdriet over het verlies van zijn akkers door middel van de melancholische woorden van Meliboeus, een oudere landgenoot die gedwongen werd verbannen naar de stad Rome. In die tijd was landbouw de belangrijkste bron van inkomsten voor de inwoners van Europa en Azië, die voornamelijk op het platteland woonden. De grootstedelijke gebieden waren vooral geliefd bij intellectuelen en politieke figuren.

Sindsdien is de situatie radicaal veranderd: de beroepsbevolking heeft industriële vaardigheden verworven en heeft zich samengepakt in stadscentra, terwijl gecultiveerd land zich beperkt tot gebieden waar op grote schaal

landbouw wordt bedreven. Tussen deze twee uitersten is een onvruchtbare en traag evoluerende gebiedstypologie opgekomen: de zogenaamde peri-urbane gebieden, waar stedelijke en agrarische kenmerken met elkaar verweven zijn, soms met ongelukkige resultaten.

Dit zal onvermijdelijk tot een doodlopende weg leiden: een nieuw milieubewustzijn neemt de overhand en doet de vraag naar laaggeprijsde, lokale producten stijgen. Die zijn moeilijk te vinden in een wereld waar het platteland ver verwijderd is van grootstedelijke gebieden. Bovendien ontbreekt het gemeenten aan de homogeniteit van menselijk kapitaal: het percentage personen dat geen onderwijs geniet, niet aan het werk is en geen opleiding krijgt (NEET's), is de afgelopen jaren sterk gestegen, er wordt nog steeds gewerkt aan de integratie van migranten in steden en veel Europese landen, zoals Italië, kampen met een braindrain onder hooggekwalificeerde onderzoekers.

Wat als de ontwikkeling van peri-urbane gebieden de oplossing blijkt te zijn voor beide situaties? De gedichten van Vergilius zouden in de moderne tijd weerklinken: snel ontwikkelende grootstedelijke gebieden zouden gevraagd worden een stap terug te doen en terug te denken aan hun landelijke tijden.

Hier komt OpenAgri in beeld: het door het EFRO gefinancierde project, de Italiaanse projectie van innovatieve stedelijke acties, dat tot doel heeft de bovengenoemde problemen in de moderne relatie tussen stad en platteland te verhelpen. Het is geconcentreerd op de regio Milaan, een perfect voorbeeld

van een expansieve en zeer veeleisende metropool, omgeven door onvruchtbare en half verlaten gebieden die momenteel niet worden bewoond noch als akkers worden gebruikt.

Onder het motto „nieuwe vaardigheden voor nieuwe banen in de peri-urbane landbouw” wordt er met OpenAgri naar gestreefd synergie te creëren tussen de grondreserves in de peri-urbane centra, menselijk kapitaal en technologische vooruitgang.

Het project werd in 2016 bedacht door Rossana Torri, hoogleraar aan de Italiaanse Politecnico-universiteit, en sterk gesteund door de gemeente Milaan, die in OpenAgri zowel een erfenis van het voedselbeleid van de stad zag als sterke stimulansen voor startende ondernemingen, innovatieve kmo's en sociale inclusie.

Om te begrijpen hoe OpenAgri werkt, moeten we wat vertellen over het nieuwe projectcentrum Cascina Nosedo, een landelijk gebouw aan de „stadsrand” van de regio Milaan. Het is de bedoeling dat in dit hoogtechnologische en innovatieve laboratorium de meest geavanceerde onderzoeksactiviteiten van de missie worden georganiseerd, waaronder OffiCucina, Aquaponics Greenhouse en het ontwikkelingscentrum.

Het ontwikkelingscentrum is veruit het meest vruchtbare en baanbrekende element van OpenAgri en heeft tot doel een voortrekkersrol te spelen onder Europese peri-urbane agrofoodactiviteiten. Het richt zich op 18 geselecteerde activiteiten die zich onderscheiden door hun moderne ideeën over ecologische, technologische of sociale oplossingen.

Zo wordt bijvoorbeeld een baanbrekende innovatie voor het optimaliseren van het waterverbruik verwacht van SMAF (slimme landbouw voor bloemen), dat tot doel heeft een „multifunctioneel en nauwkeurig landbouwproject te implementeren waarin eetbare en aromatische bloemen worden geteeld met behulp van slimme landbouwoplossingen”.

Een andere opmerkelijke activiteit wordt uitgevoerd door IO P-ORTO, een coöperatie die een „arbeidsbemiddelingstraject voor migranten voorstelt op basis van een reeks activiteiten zoals, onder andere, een wereldtuin, stadstuinen en een door migranten beheerde pluktuin”.

Tot slot begint de stad Milaan, met aanzienlijke hulp van de EU, aan een holistische en progressieve missie om de duurzaamheid van zijn voedselvoorziening te vergroten en tegelijkertijd nieuwe hoogwaardige werkgelegenheidskansen te creëren en de sociale cohesie te versterken door vergeten peri-urbane gebieden nieuw leven in te blazen.

De landelijke sfeer die Vergilius met zijn dichtregels schiep, is nu aangepast aan de behoeften van het stadsleven van de 21^e eeuw. Stad en platteland zijn niet langer gescheiden en onverenigbare realiteiten, maar worden homogeen gevormd, waarbij de voor grootstedelijke gebieden kenmerkende technologische vooruitgang wordt gecombineerd met de milieuduurzaamheid van het platteland.

” *Ik moet de dierbare grond van mijn vaderland achter mij laten, ik vlucht weg uit mijn land: jij Tityrus, loom in de schaduw, leert hoe de bossen „schone Amaryllis” laten weerklinken.* ”

Vergilius, eerste Ecloga

Sociale inclusie voor een betere toekomst: muziek in onze oren

Haal kinderen van de straat en zet ze in een sociale leeromgeving vol discipline en respect. Dat is het doel van Orquestra Geração, een project dat door de Europese Unie wordt gesteund en dat sinds 2007 vruchten afwerpt.

Het begon allemaal op de basisschool Miguel Torga in Amadora, Portugal, maar inmiddels nemen 22 scholen deel aan dit initiatief. Orquestra Geração (orkest der generaties) is een sociaal activiteitenproject dat wordt uitgevoerd in scholen in probleemgebieden. Het idee is om de leerlingen van de eerste tot en met de derde klas van het basisonderwijs, naast het reguliere onderwijs, gratis muziekonderwijs aan te bieden.

De wortels van het project, dat met meer dan 350 000 euro wordt medegefinancierd door het Europees Fonds voor regionale ontwikkeling, liggen in een filosofie die niet uit Europa

komt, maar uit Venezuela. In 1973 ontwikkelde José António Abreu El Sistema (het systeem), een model dat sindsdien wereldwijd is overgenomen.

Als succesvol muziekstudent en pianist ontwikkelde José António een hulpmiddel om kinderen uit achtergestelde omgevingen van zijn land te emanciperen. Hieruit heeft hij, samen met meer dan 900 000 studenten en 10 000 leraren, het Venezolaanse nationale systeem van jeugd- en kinderorkesten opgericht.

Het model is ook met succes overgenomen in Portugal. Orquestra Geração wordt beheerd door het nationaal muziekconservatorium en de vereniging van jeugdsymfonieorkesten van het Portugese jeugdsysteem. Nu ongeveer 80 leerkrachten aan het project zijn toegewezen, begint aan de groeiende vraag te worden voldaan. Leerlingen kunnen kiezen tussen een symfonieorkest, slagwerk of zelfs een koorinstrument. Deze diversiteit betekent dat iedereen een essentiële rol vervult in de groep. Dit versterkt op zijn beurt weer het idee van samenwerking om een gemeenschappelijk belang na te streven.

Maria Inês hoopt volgend jaar haar studie communicatie/journalistiek aan de universiteit van Porto in Portugal af te ronden. Ze heeft een grote belangstelling voor internationale kwesties en maakt momenteel optimaal gebruik van het feit dat ze amateurjournalist is, door bijdragen te leveren aan diverse universitaire kranten en tijdschriften.

Helena is van mening dat deelname aan een orkest kan helpen om de „moeilijkheden” die sommige leerlingen hebben en het „hoge uitvalpercentage” op deze scholen te keren. Door de intensieve orkestrepitities en muzieklessen waarmee de buitenschoolse tijd van leerlingen nu is gevuld, is het mogelijk om jongeren in de samenleving te integreren en hun ontwikkeling en eigenwaarde te bevorderen. Teamwork, samenwerking, inzet en respect zijn volgens Helena de kernwaarden van deze Geração.

Inclusie is het sleutelwoord. Helena Lima, onderwijscoördinator van Orquestra Geração, benadrukt het belang van de oprichting van dit netwerk van jeugdorkesten om voor iedereen een volledige educatieve ervaring te garanderen, in het bijzonder voor „kinderen en adolescenten die sociaal en educatief kwetsbaar zijn”. Het project heeft in feite een sterk sociaal element dat verband houdt met onderwijs en draagt bij aan de verbetering van een aantal van de vastgestelde tekortkomingen in het onderwijs op scholen die als problematisch worden beschouwd.

Het orkest hoopt zijn activiteiten in de toekomst uit te breiden en het project over de grenzen heen te promoten, vooral in Portugeestalige Afrikaanse landen. Voorlopig voldoet het initiatief aan zijn doelstellingen en zien veel jongeren het als een geweldige kans om in hun vrije tijd een partituur te bestuderen of een nog niet perfecte toonladder te oefenen. Projecten voor sociale integratie zoals deze zijn van essentieel belang voor de volledige ontwikkeling van de samenleving en de bestrijding van ongelijkheid. En ze klinken ons als muziek in de oren. ■

De voortgang van investeringen in het kader van het cohesiebeleid volgen

In september 2019 heeft de Commissie de laatste gegevens gepubliceerd waaruit de voortgang blijkt op het gebied van investeringen in het kader van de programma's van het cohesiebeleid voor 2014-2020. Van juni 2018 tot juni 2019 is het totale investeringsvolume dat aan projecten in de reële economie is toegewezen, toegenomen met ongeveer 90 miljard euro. Het aandeel van de begroting van het cohesiebeleid voor 2014-2020 dat voor projecten is vastgelegd, bedraagt 81% van de totale beschikbare 485 miljard euro. Tegelijkertijd hebben betalingen voor projecten 29,4% van de totale begroting bereikt, oftewel 143 miljard euro.

1. Wat zeggen de gegevens ons, afgezien van de grote getallen in de krantenkoppen?

De gedetailleerde gegevens bevatten „informatiekaarten” over de voortgang van de investeringen per fonds, provincie, thema en individueel programma. Zo zien we bijvoorbeeld dat er in verschillende mate voortgang wordt geboekt in elk fonds in het kader van het cohesiebeleid.

De voortgang in investeringen verschilt ook sterk per land: Hongarije, Nederland, Luxemburg en Cyprus hebben de hoogste percentages aan investeringen in het kader van het cohesiebeleid die zijn toegewezen aan (goedgekeurde) projecten. Nederland, Finland, Cyprus en Zweden presteren het best op het gebied van uitgaven.

2. Waarom lijken sommige landen in de loop van de tijd voortdurend voor of achter te lopen op het EU-gemiddelde?

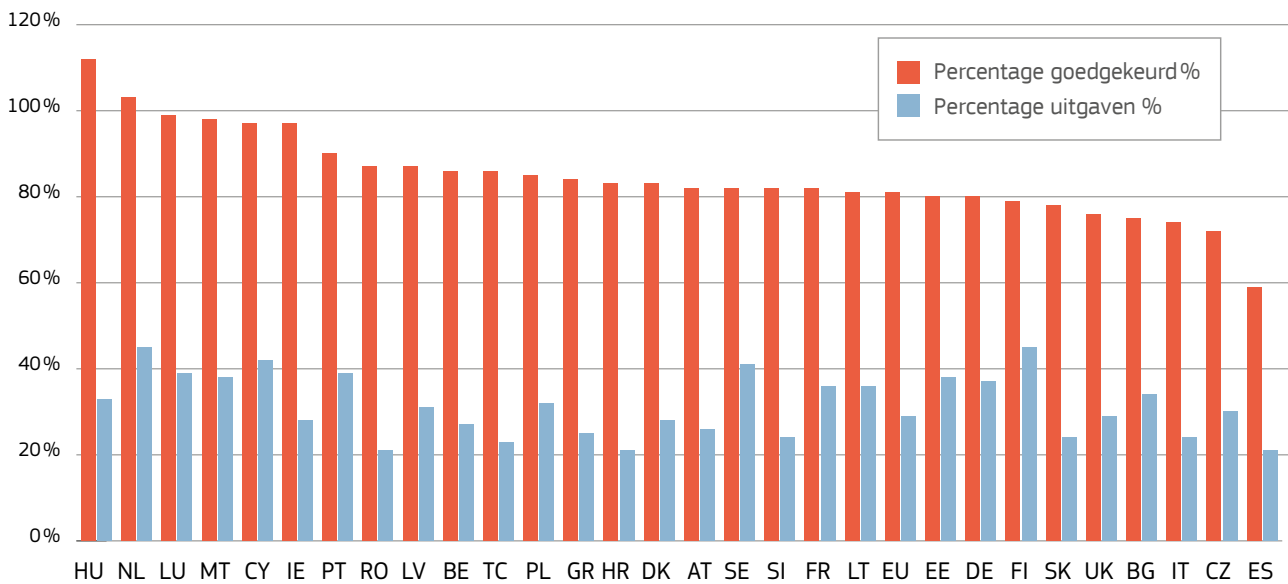
De percentages aan goedgekeurde projecten en uitgaven lopen sterk uiteen in verhouding tot de gemiddelde percentages. Verschillen in „goedgekeurde percentages” worden gedeeltelijk verklaard door nationale praktijken in de selectie van minder of meer volwassen projecten of door vertragingen in de selectieprocedure. Vertragingen in uitgaven kunnen het gevolg zijn van factoren als een trage selectie, een grote aanwezigheid van meerjarige infrastructuurprojecten of de selectie van minder volwassen projecten.

Bekijk het gegevensverhaal <https://t.co/AMPloGsUAb> voor meer informatie. Hierin leest u hoe de meest recente grafiek, de puntenwolk met „zwevende vlaggen”, moet worden afgelezen en vindt u meer informatie over een aantal van de mogelijke redenen voor de verschillende voortgangssnelheden.

Cohesiebeleid 2014-2020 — investeringsvoortgang per fonds, eind juni 2019 (in miljard EUR)

	Totaal geplande investeringen 2014-2020	Totaal goedgekeurde investeringen, juni 2019	% goedgekeurd	Totale uitgaven, juni 2019	% uitgaven
CF	74,8	67,9	91%	23,3	31%
EFRO	278,9	225,4	81%	75,2	27%
ESF	120,7	91,1	75%	38,7	32%
Jeugdwerkgelegenheidsinitiatief (YEI)	10,3	9,2	89%	5,2	51%
Totaal-generaal	484,8	393,6	81%	142,5	29%

Voortgang per land van investeringen in het kader van het cohesiebeleid 2014-2020, eind juni 2019

Bron: ESIF OPEN DATA <https://t.co/SisUVGjm6x>
 Interactieve grafiek met nominale EUR-waarden <https://t.co/kJHDLSeVmg>

3. Voor wie is het gegevensbestand interessant?

Het gegevensbestand zal van belang zijn voor allerlei belanghebbenden en onderzoekers van het cohesiebeleid. Eind augustus 2019 hadden meer dan 29000 gebruikers het gegevensbestand bekeken en 6000 onderzoekers en studenten het gedownload!

De gegevens vergemakkelijken de controle op het gebruik van de geplande investeringen. Gezien de rijke programmering en thematische details, en het feit dat het gegevensbestand jaarlijkse momentopnamen bevat, is het een belangrijke bron van referentie-informatie over de voortgang van de investeringen.

4. Hoe zijn de gegevens verzameld?

In de programma's in het kader van het cohesiebeleid worden driemaal per jaar financiële gegevens uit goedgekeurde (gese-

lecteerde) projecten verzameld en aan de Commissie gerapporteerd, met als afsluitingsdata 31 december, 30 juni en 30 september. De Commissie vergelijkt de financiële gegevens vervolgens met de financiële plannen van het programma. Het gegevensbestand wordt regelmatig bijgewerkt met correcties van de programma's.

Bekijk de gegevens op het ESIF-opendataplatform (ESIF-ODP):

Op het ESIF-ODP vindt u ook voorgeformateerde grafieken over uitgevoerde financieringen, die inzicht geven in de gegevens op de overzichts-, thema-, fonds-, land- en programma-pagina's: <https://cohesiondata.ec.europa.eu/overview>

In dit gegevensverhaal wordt uitgelegd hoe de geanimeerde puntenwolken op basis van deze gegevens moeten worden afgelezen: <https://t.co/AMPloGsUAb> ■

Hebt u een probleem dat u graag in een toekomstige editie van GEGEVENS PUNT van Panorama zou willen bespreken?

Wilt u graag dat we een gegevensbestand op het ESIF-opendataplatform plaatsen?

Zo ja, stuur dan een e-mail naar: REGIO-EVAL@ec.europa.eu

Volg de discussie op TWITTER via #ESIFOpenData.

of schrijf u in op onze nieuwsbrief: <https://europa.eu/!UM69Hx>

#CohesionEval2019

Investeren in onze gezamenlijke toekomst

Op 20 en 21 juni 2019 vond in Boekarest de achtste conferentie plaats over de evaluatie van het cohesiebeleid van de EU. Deze werd door de Commissie georganiseerd, onder auspiciën van het Roemeense voorzitterschap van de Raad van de EU. De conferentie, getiteld „Investeren in onze gezamenlijke toekomst”, herinnert aan het solidariteitsbeginsel dat aan het cohesiebeleid ten grondslag ligt en aan het feit dat voor dit beleid, dat onder gedeeld beheer wordt uitgevoerd, samenwerking met de lidstaten van essentieel belang is.

In haar opening van de conferentie benadrukte commissaris Crețu dat het beleid investeringen ondersteunt om de levenskwaliteit van EU-burgers te verbeteren. In de context van het toekomstige meerjarig financieel kader (MFK) somde de commissaris de belangrijkste uitdagingen voor het toekomstige cohesiebeleid op, waaronder het gebruik van gegevens over wat werkt om de sterke prestatiegerichtheid bij de voorbereiding van toekomstige programma's en de versterking van de banden met het Europees semester voortdurend te verbeteren.

De vicepremier van Roemenië, de heer Suci, verwelkomde de deelnemers en benadrukte het vermogen van het cohesiebeleid om zich voortdurend aan te passen, zodat het ondanks veranderende omstandigheden relevant blijft. De Roemeense

minister van Europese fondsen, mevrouw Mînzatu, benadrukte het belang van de evaluatie van het cohesiebeleid om concrete resultaten onder burgers te verspreiden om ongegronde kritiek te voorkomen. De heer Schneider, lid van het Europees Comité van de Regio's, benadrukte dat evaluatie een belangrijk instrument is geweest om aan te tonen hoe dit beleid heeft bijgedragen tot verbeteringen ten goede van EU-regio's.

Werken aan zijn rol

Tijdens het tweedaagse debat hebben deskundigen in acht thematische workshops nagedacht over de rol en functie van monitoring en evaluatie in verschillende scenario's, zoals in geïntegreerde territoriale strategieën en strategie voor slimme specialisatie. Het beheer van big data, de beschikbaarheid en betrouwbaarheid ervan en evaluatiesystemen op nationaal en internationaal niveau en EU-niveau behoorden tot de belangrijkste onderwerpen die in parallelle workshops werden besproken. „Wat werkt en wat niet in het cohesiebeleid” was de prikkelende titel van de vijfde workshop, over de bijdrage van de *ex post* evaluatie van 2007-2013 aan de vereenvoudiging en flexibiliteit van het voorstel van de Commissie voor de toekomstige programmeringsperiode.

Het publiek werd vervolgens uitgedaagd met de volgende vraag: „Wat is de belangrijkste rol van evaluatie?” Verantwoording, beleidsleren en communicatie werden benadrukt als de kernelementen waarvoor evaluatie nuttig is en deze begrippen werden vervolgens besproken tijdens de laatste plenaire sessie.

Evaluatie als gamechanger

Mevrouw Ivanova, decaan van Kamer II, „Investerings ten behoeve van cohesie, groei en inclusie” van de Europese Rekenkamer, onderstreepte dat *ex ante*, tussentijdse en *ex post* evaluaties allemaal essentieel en complementair zijn: sommige zijn noodzakelijk bij het vormgeven van beleid, terwijl andere centraal staan in de illustratie van de resultaten en het versterken van de verantwoordingsplicht voor burgers.

Evaluatie kan, volgens mevrouw Hristcheva, hoofd van de eenheid Evaluatie en Europees semester van DG Regio, een echte gamechanger zijn. Er kan mee worden aangegeven of investeringen goed zijn vormgegeven, goed geplaatst zijn en toegevoegde waarde kunnen bevorderen, waardoor evaluatie een rol kan spelen bij het verbeteren van beleidsontwikkeling en -uitvoering in de toekomst.

Het uitvoeren van degelijke en op bewijs gebaseerde evaluaties is afhankelijk van de beschikbaarheid en betrouwbaarheid van gegevens. Zoals mevrouw Gaffey, voorzitter van de Raad voor regelgevingstoetsing van de Commissie, benadrukte, mogen getallen uit big data echter niet worden gebruikt om tekortkomingen in het overheidsbeleid te verhullen: politici moeten ernaar streven een sterk verhaal op te bouwen om burgers in staat te stellen de resultaten te begrijpen en politici moeten uitleggen waarom de geplande doelstellingen van sommige programma's mogelijk niet worden verwezenlijkt.

Cohesie maatregelen hebben *inter alia* betrekking op innovatieve en geavanceerde ideeën die van nature risico's met zich meebrengen. Volgens de heer McCann, professor aan de Sheffield University Management School, zou in dit beleid dus ruimte moeten zijn voor mislukking en zouden politici moeten leren accepteren dat experimenten niet altijd tot succes leiden. Evaluatie gaat niet over het geven van oordelen en beoordelingen; het gaat over het geven van feedback om een beleid te verbeteren.

Verder vertellen

Betrouwbare relaties en goede communicatieplannen voor de verspreiding van de evaluatieresultaten kunnen situaties voorkomen waarin critici bepaalde negatieve resultaten overdrijven om het beleid aan te vallen. Het kost mogelijk meer tijd voordat positieve resultaten zichtbaar worden, maar ze kunnen ook tot effecten en impact op de langere termijn leiden. Bovendien moeten politici en deskundigen de resultaten en misluk-

kingen communiceren via verschillende benaderingen, afhankelijk van het publiek. Daarbij moeten ze voorkomen dat ze in de valkuil van vereenvoudiging trappen en een „marketingactie” nastreven.

Mevrouw Toader, staatssecretaris van het Roemeense ministerie van Europese fondsen, sloot de conferentie af door het nooit aflatende belang van gestructureerde evaluaties te benadrukken: programmaontwikkelaars hebben evaluatie nodig om te begrijpen waar ze kunnen verbeteren, burgers en belastingbetalers om te zien hoe hun geld is besteed en politici om hun maatregelen af te dwingen bij het ontwerpen van toekomstig beleid.

Naast het bespreken van evaluatie en verdere verbeteringen bood de conferentie ook een uitstekende gelegenheid om te netwerken met belanghebbenden, variërend van de academische wereld tot beroepsbeoefenaars, beleidsmakers en vormgevers uit de lidstaten.

De aanzienlijke werkzaamheden die op het gebied van het cohesiebeleid zijn verricht en de rol van de Commissie als sterke promotor en facilitator van de evaluatie werden algemeen erkend. Zoals de directeur voor beleid van DG Regio, Erik von Breska, benadrukte, is evaluatie een hoeksteen van de beleidscyclus, waarbij zowel het evaluatieproces als de resultaten ervan worden gebruikt om de uitvoering van programma's te ondersteunen en de toekomst van het beleid te ontwikkelen. De belangrijkste prioriteit zal zijn het vaststellen van realistische en ambitieuze doelstellingen om duidelijke en haalbare cohesie maatregelen te ontwerpen waarmee toekomstige uitdagingen kunnen worden aangepakt. ■

MEER INFO

Website van de conferentie, inclusief de evaluatiepresentaties, video's en posters van de lidstaten: <https://europa.eu/lup98Ct>
 Opendataportaal over ESI-fondsen: <https://cohesiondata.ec.europa.eu/>
 Evaluatienetwerk: https://ec.europa.eu/regional_policy/nl/policy/evaluations/network/

Het Solidariteitsfonds van de EU 2002-2017: klaar voor rampscenario's

Het Solidariteitsfonds van de EU (SFEU) is een beleidsinstrument dat in 2002 in het leven is geroepen om het optreden van de EU bij grote rampen in EU-lidstaten en toetredende landen te ondersteunen, zoals bij overstromingen, aardbevingen, vulkaanuitbarstingen, bosbranden, droogte en andere natuurrampen. Het fonds kan worden ingezet op verzoek van het betrokken land, mits de ramp een optreden op Europees niveau rechtvaardigt.

In 2014 werd het regelgevingskader van het SFEU herzien: SFEU-operaties worden nu geregeld bij Verordening (EG) nr. 2012/2002 van de Raad, zoals gewijzigd bij Verordening (EU) nr. 661/2014 van het Europees Parlement en de Raad. Met de hervorming zijn een aantal wijzigingen in de activiteiten van het fonds ingevoerd, zoals verduidelijking van de ontvankelijkheidscriteria voor aanvragen bij regionale rampen, verlenging van de voorgeschreven termijn voor aanvragen, verlenging van de uitvoeringstermijn en de invoering van voorschotten.

Tussen 2002 en 2017 is in het kader van het SFEU 5,24 miljard euro beschikbaar gemaakt voor interventies bij 84 rampen in 23 lidstaten en 1 toetredingsland. Ongeveer 90% van deze middelen werd toegewezen aan rampen die aanzienlijke schade op nationaal niveau veroorzaakten, voornamelijk voor hulp bij aardbevingen, overstromingen en stormen.

Het fonds grijpt echter ook in bij meer plaatselijke rampen, zoals regionale rampen en rampen in aangrenzende landen. De afbeelding illustreert de verdeling van alle steunmaatregelen van het SFEU per jaar van de ramp, rampcategorie (omvangrijk, regionaal, aangrenzend), aard van de ramp (overstroming, storm, aardbeving, bosbrand) en omvang van de EU-steun (aangegeven door de omvang van de cirkel).

Zoals te zien in de illustratie is een van de kenmerken van de omgeving waarin het fonds actief is, de grote onvoorspelbaarheid van de gebeurtenis en de omvang van de rampen per jaar. Zo waren 2010 en 2014 bijvoorbeeld piekjaren met veel rampsituaties (ten minste 10 gebeurtenissen per jaar), terwijl 2004, 2006 en 2011 de rustigste jaren waren voor het SFEU.

Aanzienlijke verbeteringen

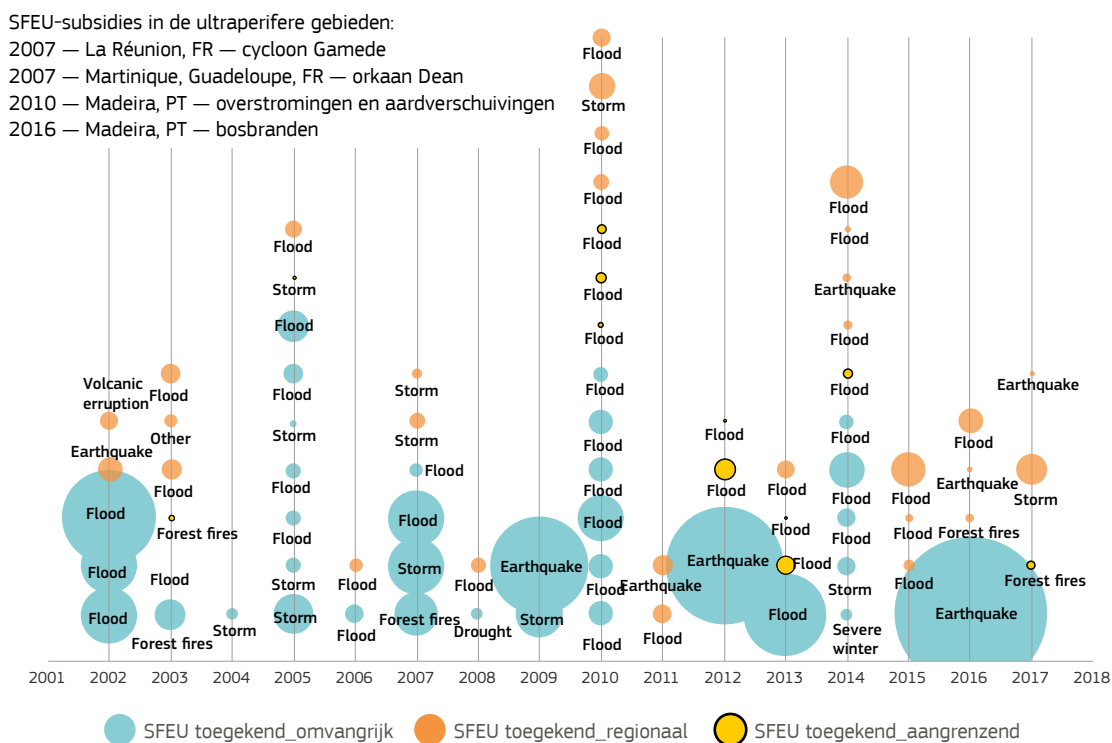
Om deze reden worden de middelen voor het fonds niet jaarlijks vooraf vastgelegd in de EU-begroting. In plaats daarvan zijn ze gebaseerd op een jaarlijks begrotingsplafond, dat sinds 2014 500 miljoen euro bedraagt in prijzen van 2011, met de mogelijkheid om de middelen die in het lopende jaar niet zijn gebruikt over te dragen naar het volgende jaar.

In de evaluatie van het SFEU, die betrekking heeft op de activiteiten van het fonds sinds de invoering ervan in 2002 tot en met 2017, werden de uitvoering en de prestaties van het fonds geanalyseerd in termen van de doeltreffendheid en efficiëntie van de goedkeuring, uitvoering en afsluiting van de maatregelen, de rol van de herziening van het fonds in 2014, de synergieën tussen het SFEU en andere EU-beleidsinstrumenten voor risicobeheer bij rampen en de perceptie van de belanghebbenden van de toegevoegde waarde van het fonds voor de EU en de rol van het SFEU als inspiratiebron voor de verdere ontwikkeling van het beleid van de nationale systemen voor rampenrisicobeheer.

De evaluatie, die tussen september 2018 en maart 2019 werd uitgevoerd, was gebaseerd op de beginselen van betere regelgeving van de Commissie en leverde bewijs voor de vijf evaluatiecriteria: doeltreffendheid, efficiëntie, coherentie, relevantie en toegevoegde waarde voor de EU. Daarnaast is ook het instrumentspecifieke evaluatiecriterium van EU-solidariteit in aanmerking genomen.

Uit de evaluatie is gebleken dat, met name als gevolg van de hervorming in 2014, de uitvoering van het fonds aanzienlijk

Solidariteitsfonds van de EU 2002-2017 (per jaar, categorie en aard van de ramp en omvang van de subsidie)

^ De afbeelding toont 84 goedgekeurde SFEU-gevallen van financiering bij rampen die zich hebben voorgedaan tussen 2002 en 2017.
 Bron: Europese Commissie, toezichtgegevens 2002-2017

is verbeterd, vooral wat betreft het aantal goedgekeurde aanvragen bij regionale rampen en het tijdstip waarop het fonds ter plaatse wordt ingezet.

Na de hervorming van 2014 is de kans op succesvolle aanvragen voor SFEU-steun bij regionale rampen gestegen van 31% naar 85%, waarbij onzekerheid over de ontvankelijkheid van aanvragen is weggenomen. Wat de snelheid van de inzet betreft, is de tijd tussen de aanvraag en de betaling van de volledige SFEU-steun met 12% verkort, hoewel deze nog steeds ongeveer een jaar bedraagt. Niettemin kunnen de aanvankelijke financiële beperkingen in lidstaten die met aanzienlijke natuurrampen worden geconfronteerd, ook worden aangepakt door binnen een korte tijd na de aanvraag om SFEU-voorschotten te vragen.

Uit de analyse in de evaluatie zijn ook mogelijkheden naar voren gekomen voor verdere ontwikkelingen, zoals een betere afstemming van de subsidiabiliteitsvoorwaarden van het fonds op het beginsel „building back better” (betere wederopbouw) van rampenrisicobeheersing, waarin wordt gesteld dat herstelling na een ramp van cruciaal belang is voor de opbouw van een veerkrachtige infrastructuur.

Verdere ruimte voor verbetering heeft bijvoorbeeld betrekking op de bevordering van goede praktijken en de ontwikkeling van betrouwbare methoden voor de raming van schade in de lidstaten om optimaal gebruik van SFEU-steun te waarborgen.

De communicatie-inspanningen voor de SFEU-maatregelen zullen ook worden versterkt om de zichtbaarheid van de solidariteitsinspanningen van de EU in de lidstaten te vergroten.

Samenvattend is de conclusie van de evaluatie dat het fonds een aanpasbaar en flexibel instrument is voor EU-interventies in rampsituaties, dat van toegevoegde waarde is voor de EU bij de respons na rampen in de lidstaten en de toetredingslanden.

De Commissie stelt voor om in de toekomst de wettelijke basis van het SFEU te wijzigen, zodat het ook kan worden gebruikt om lidstaten te helpen de gevolgen van de terugtrekking van het Verenigd Koninkrijk uit de EU te verzachten voor de zwaarst getroffen gebieden en sectoren, in het bijzonder voor kmo's die in aanzienlijke mate te maken hebben met het VK en de overheid. Bovendien stelt de Commissie voor om voorschotten vanuit het fonds te verhogen van 10% naar 25% (of maximaal 100 miljoen euro) van de totale te verwachten financiële steun, om de inzet van het fonds in de lidstaten die om steun vragen, te helpen versnellen. ■

MEER INFO

Voorstel van de Commissie tot wijziging van Verordening (EG) nr. 2012/2002 van de Raad:
<https://europa.eu/!Kp48yu>
<https://europa.eu/!Hx63Jd>

Het roadtripproject gaat weer van start..

In het tweede seizoen van het roadtripproject van DG Regio bezoeken 2 teams van 4 jongeren tegelijkertijd 17 EU-landen in wat naar zij hopen een groot avontuur zal worden. Elke groep bestaat uit een videomaker, een tekstschrijver, een fotograaf en een presentator die de opdracht hebben gekregen om hun vele ervaringen vast te leggen terwijl ze in verschillende regio's van Europa door de EU gefinancierde projecten bezoeken en daar meer over te weten komen.

De route van Team Travelbugs begint op de Åland-eilanden in Finland en eindigt op de Canarische Eilanden in Spanje.

Dayana, een 22-jarige actrice, komt oorspronkelijk uit Bulgarije, maar woont nu in Engeland. Ze is een mensenmens, ze houdt ervan om buiten te zijn en nieuwe vrienden te maken. In haar vrije tijd sport ze en leest en schrijft ze poëzie, een van haar grootste passies.

Rareş is een 27-jarige Roemeen die al 12 jaar in Italië woont. Zijn achtergrond ligt in interculturele bemiddeling, maar hij heeft dit opgegeven om zijn passie, fotografie, na te streven. Hij houdt ervan om nieuwe dingen te creëren, maar mag ook graag ontspannen door computer-games te spelen en naar films, tv-series en YouTube te kijken. Zijn favoriete citaat: „Creativiteit is de nieuwe geletterdheid!”

Elliot, een 19-jarige uit Zweden, heeft net zijn middelbare-schooldiploma gehaald en droomt ervan om te gaan freelancen als foto- en videograaf. Hij heeft zichzelf wegwijs gemaakt in YouTube en filmen en heeft een fascinatie voor indiedocumentaires, vooral die waarin wordt getoond hoe mooi onze wereld is. Wanneer hij er even tussenuit moet, maakt hij graag lange wandelingen, drinkt hij koffie en luistert naar muziek. Misschien kan hij op deze reis zijn eigen documentaire maken!

Vanessa is een 24-jarige Zuid-Afrikaanse die in Hongarije woont en daar haar masterdiploma wil halen. Ze heeft er altijd van gedroomd om door Europa te reizen, dus toen de gelegenheid zich aandeed, aarzelde ze niet. In haar vrije tijd leest Vanessa graag zelfhulpboeken en produceert ze content voor haar blog over voeding en voedingsleer.

De route van Team Calma begint in Dublin, Ierland, en eindigt in Nicosia, Cyprus.

Panos is een 23-jarige vlogger uit Cyprus die de afgelopen 4 jaar in Griekenland, Australië en Cyprus heeft gewoond. Hij reisde met zijn camera door Azië en maakte 100 dagen lang deel uit van een reisproject met als doel de wereld door middel van vriendschap te verbinden. Hij houdt van slapen, zelf-spot, optimistisch zijn en mensen aan het lachen maken (en daar is hij behoorlijk goed in!).

Selina is 22 jaar oud, komt uit Duitsland en heeft het afgelopen jaar in 4 verschillende steden gewoond. Ze heeft net haar bachelor in de journalistiek afgerond en haar passie is om verslag uit te brengen over maatschappelijke en ecologische kwesties. In haar vrije tijd woont Selina graag muziekfestivals bij of gaat de natuur in of ontdekt nieuwe dingen.

Wijnand is een 26-jarige filmmaker uit Nederland. Vroeger hield hij van vlees, maar hij is om ethische redenen vegetariër geworden. Hij kijkt ernaar uit om tijdens dit avontuur onderweg mensen te ontmoeten en hun verhalen te horen: hoe zijn ze opgegroeid, wat motiveert ze en hoe zien ze de toekomst?

Olga is een 19-jarige studente uit Polen die een tussenjaar neemt op zoek naar een groot avontuur. Ze houdt van kunst en wetenschap. Tijdens het roadtripproject hoopt ze herinneringen op te doen die haar nog lang zullen bijblijven! ■

MEER INFO

<https://roadtripproject.eu/>

Kanoën in het beschermd landschapsgebied Tokaj-Bodrogzug in Hongarije

Graven in Europees industrieel erfgoed in de diepe kolenmijn en het museum van Silezië, Polen

Teamfoto in Luxemburg met Charles Elsen, een van de ondertekenaars van het Schengenakkoord

Naar een hoogtepunt in Duitsland voor een luchtfoto van het landschapspark in Duisburg

PANORAMA
is blij met
uw bijdragen!

In de rubriek „In uw eigen woorden” van *Panorama* kunnen belanghebbenden op lokaal, regionaal, nationaal en Europees niveau hun resultaten uit de periode 2014-2020 uiteenzetten en hun mening geven over de lopende en essentiële

besprekingen over het cohesiebeleid voor de periode na 2020. *Panorama* verwelkomt bijdragen in uw eigen taal, die mogelijk in een toekomstige editie worden opgenomen. Neem contact met ons op via region-panorama@ec.europa.eu voor meer informatie over richtlijnen en termijnen.

Richtlijn voor sociale innovatie in Nedersaksen — omgaan met sociale verandering

Onze samenleving wordt geconfronteerd met steeds snellere structurele veranderingen, onder meer als gevolg van demografische veranderingen en digitalisering. Dit kan niet worden tegengegaan met alleen technische innovatie. Daarom worden in Nedersaksen al een aantal jaar sociale innovaties getest die gericht zijn op het veranderen van sociale structuren.

In de huidige EU-financieringsperiode kunnen voor het eerst ESF-middelen worden gebruikt om sociale innovaties te ondersteunen. Met de richtlijn voor sociale innovatie in Nedersaksen worden „innovatieve benaderingen” bevorderd „die bijdragen aan het oplossen van sociale uitdagingen en het voldoen aan lokale en regionale behoeften”.

De brede reikwijdte van de financiering biedt de projectsponsors zoveel mogelijk speelruimte. Nedersaksen heeft gekozen voor een nieuwe financieringsaanpak om projecten op maat te ontwikkelen die ook kunnen worden overgebracht naar andere delen van het land.

Birgit Honé
*Minister van federale en Europese zaken
en regionale ontwikkeling in de Duitse
deelstaat Nedersaksen*

Het is de bedoeling dat in het project permanente structuren worden gevormd door de samenwerking van lokale actoren. Drie bureaus voor sociale innovatie ondersteunen de aanvragers bij de ontwikkeling van projecten en bieden tegelijkertijd de mogelijkheid om transnationale samenwerking of een Europese uitwisseling van ervaringen te organiseren.

Eenzijds worden projecten gefinancierd die bijdragen aan aanpassing aan veranderingen in de arbeidswereld en anderzijds projecten die toegang tot sociale en gezondheidsdiensten verbeteren.

De veertig tot nu toe gefinancierde projecten variëren van gezondheidszorg, mobiliteit en telegeneeskunde tot het

overwinnen van taalbarrières en vluchtelingenprojecten. In 2020 zullen nog eens 15 tot 20 projecten van start gaan.

Nedersaksen is een experiment gestart met een richtlijn voor sociale innovatie. Het ontbreekt niet aan ideeën om lokale uitdagingen in de regio's op te lossen. Er is echter een goed kader nodig om flexibele en eenvoudigere financiering mogelijk te maken die leidt tot projecten met een nieuwe aanpak.

De richtlijn is in het veld met grote belangstelling ontvangen en er zijn veel nieuwe benaderingen getest, wat heeft geleid tot het ontstaan van nieuwe netwerken en samenwerkingsinspanningen.

Sociale innovaties hebben een hogere prioriteit gekregen binnen het ESF+, dat is gepland voor de financieringsperiode 2021-2027. Ook al is er nog geen specifieke vorm vastgesteld, toch kan op basis van eerdere regelgevingsvoorstellen worden aangenomen dat het in Nedersaksen mogelijk zal blijven om sociale innovatieprojecten te ontwikkelen en bevorderen binnen participatieprocessen. ■

NIEUWS [IN HET KORT]

Gegevens tonen aan dat cohesiebeleid klimaatverandering bestrijdt

Om de overeengekomen klimaat- en energiedoelen van de EU voor 2020 te bereiken heeft de Europese Commissie toegezegd klimaatmaatregelen te ondersteunen met een streefcijfer van ten minste 20% van het meerjarig financieel kader 2014-2020. Een dergelijke politieke verbintenis maakt deel uit van een bredere inspanning om klimaatmaatregelen regulier te maken en om bij te dragen aan inspanningen om de klimaatverandering te matigen en onze natuurlijke en door de mens gebouwde omgeving en economie aan te passen aan de verwachte gevolgen ervan. Door hun aard en de reikwijdte van hun doelstellingen leveren het EFRO en het Cohesiefonds een belangrijke bijdrage aan het algemene EU-volgdoel. In de periode 2014-2020 wordt vanuit deze fondsen in totaal 54,8 miljard euro geïnvesteerd. U kunt nu geplande investeringen en de voortgang in de uitvoering ervan volgen met behulp van open data.

Bekijk deze blogpost met een nieuwe kijk op de gedetailleerde gegevens: <https://bit.ly/33jRQYv>

Belangrijkste resultaten van het cohesiebeleid 2014-2020

Er is een nieuwe presentatie van de <https://europa.eu/!xX99ku> online beschikbaar. Geselecteerde investeringsdoelstellingen en de voortgang die tot nu toe is geboekt in het bereiken daarvan, zijn onderverdeeld in drie rubrieken:

- > Een slim Europa: onderzoek en innovatie, digitale economie, kmo's;
- > Een duurzaam Europa: koolstofarme economie, milieu- en klimaatmaatregelen, netwerkinfrastructuren;
- > Een inclusief Europa: arbeidsmarkt, sociale inclusie en menselijk kapitaal.

De tekst is hoofdzakelijk gebaseerd op streefwaarden aan het einde van 2017 (tenzij anders vermeld), terwijl de prestatiedoelstellingen in een bredere context worden geplaatst. De grafieken (mogelijk gemaakt door [#ESIFOpenData](#)) zullen in december 2019 worden bijgewerkt.

Integriteitspacten winnen prijs voor uitmuntendheid voor open bestuur

Het initiatief <https://europa.eu/!YY79fU>, gepromoot door DG Regionaal Beleid en Stadsontwikkeling van de Commissie in samenwerking met Transparency International, heeft de prijs van de Europese Ombudsman voor goed bestuur 2019 gewonnen in de categorie „excellentie in open bestuur”.

De prijs is een erkenning voor het „innovatieve gebruik van de partnerschappen met ngo's, overheden en particuliere ondernemingen om door middel van corruptiebestrijding het vertrouwen van het publiek te helpen vergroten”. Dit is een erkenning van de inspanningen van alle actoren in de 17 projecten en 11 verschillende betrokken lidstaten.

Na een oproep tot het indienen van blijken van interesse lanceerde DG REGIO het initiatief in 2015 door de projecten en maatschappelijke organisaties te selecteren. Een **integriteitspact** is een overeenkomst tussen een aanbestedende dienst en marktdeelnemers die op overheidsopdrachten inschrijven, dat zij zich zullen onthouden van corrupte praktijken en een transparante aanbestedingsprocedure zullen voeren. Om verantwoording en legitimiteit te waarborgen omvat het pact een afzonderlijke overeenkomst met een maatschappelijke organisatie die erop toeziet dat alle partijen hun verplichtingen nakomen.

De prijs voor goed bestuur is een erkenning voor activiteiten van EU-overheidsinstellingen die een zichtbaar en direct positief effect hebben op het leven van burgers. De Ombudsman heeft de prijs in 2017 ingevoerd om uitmuntendheid in de EU-overheid en de uitwisseling van goede ideeën en praktijken te bevorderen.

PROJECTEN

ALTERNATIEVE FINANCIERING VOOR SOCIALE ONDERNE- MINGEN IN ITALIË EN SPANJE

**TOTALE INVESTERING
899070 EURO**

**EU-BIJDRAGE
854115 EURO**

Dankzij EU-financiering zijn in een partnerschap van Italiaanse en Spaanse regio's financieringsmodellen ontwikkeld om de sociale economie te stimuleren.

Op dit moment is er in Europa een gebrek aan financiering voor ondernemersorganisaties die inspelen op de uitdagingen waarmee de samenleving wordt geconfronteerd, zoals werkloosheid, betrokkenheid van jongeren, uitsluiting en milieuschade. Deze ondernemingen, die samen „sociale ondernemingen” worden genoemd, vertegenwoordigen slechts 10% van de Europese ondernemingen en 7% van de werkgelegenheid in Europa.

Een van de belangrijkste redenen voor deze lage investering is dat banken traditioneel in ondernemingen investeren op basis van hun balansen en bedrijfsmodellen, terwijl het ecologisch en cultureel rendement vaak ondergewaardeerd is. Eenvoudig gezegd worden grotere bedrijven gezien als een veiligere investering.

In het kader van het IFISE-project (innovatieve financiële instrumenten ter ondersteuning van de sociale economie), een partnerschap tussen twee Italiaanse en twee Spaanse regio's, zijn nieuwe financieringsmethoden ontwikkeld om te laten zien hoe liefdadigheidsinstellingen, coöperaties en andere sociale ondernemingen kapitaal kunnen krijgen. Om de huidige nieuwste financiële instrumenten te definiëren, heeft IFISE 57 gevallen in heel Europa geanalyseerd.

Het project richtte zich op investeren met impact, waarin zowel het financiële en sociale rendement (beschreven als de „dubbele bottom line”-benadering) waardevol zijn als crowdfunding, dat kleinere bedragen aan financiering van een groter aantal mensen oplevert.

Om te begrijpen welk type financiering het meest geschikt is voor de IFISE-regio's, zijn in het project haalbaarheidsstudies voor alle vier de regio's ontwikkeld. In Lombardije werd in de studie prioriteit gegeven aan de haalbaarheid van obligaties met sociale impact, terwijl voor Andalusië, Piemonte en Valencia de haalbaarheid van de oprichting van fondsen met sociale impact werd onderzocht. Beide modellen bleken verenigbaar te zijn met regionale operationele financiering, zoals het Europees Sociaal Fonds (ESF) en het Europees Fonds voor regionale ontwikkeling (EFRO).

Investeren in de maatschappij

De bevindingen van IFISE zijn samengevat in een handboek dat kan worden gedownload vanaf de website van het project. De gids is bedoeld voor beheersautoriteiten, maar zal iedereen helpen die de modernste financieringsinstrumenten wil invoeren om sociale of ecologische kwesties aan te pakken.

Met de steun van internationale financiële instellingen en de academische wereld heeft IFISE in de partnerregio's ook opleidingen gegeven over de technische en juridische aspecten van investeren met sociale impact. In het project zijn deze nuttige tips en richtlijnen gepubliceerd als een reproduceerbaar opleidingsprogramma.

De hoop is dat de financiële modellen van IFISE op de lange termijn zullen worden overgebracht naar andere Europese regio's. Volgens de coördinatoren van het project zal dit worden vergemakkelijkt als de wetgeving over sociale ondernemingen in de hele EU kan worden gestandaardiseerd. ■

MEER INFO

<https://www.finpiemonte.it/Ifise-project>

PROJECTEN

GAMINGAPP GEEFT NIEUWE DIMENSIE AAN ZOEKEN NAAR WERK

**TOTALE INVESTERING
500 000 EURO**

**EU-BIJDRAGE
350 000 EURO**

In een project uit de Italiaanse regio Lazio zijn werkgevers en werkzoekenden samengebracht op een innovatief digitaal platform. Met behulp van een mobiele app biedt Employerland spelletjes en quizen op maat waarmee gebruikers een baan kunnen vinden. Kmo's en grote bedrijven uit heel Italië hebben zich bij het platform aangesloten om getalenteerde kandidaten aan te trekken.

Employerland maakt gebruik van de nieuwste digitale technologieën om personeelszaken een nieuwe manier te bieden om personeel te werven. Die gaat verder dan de traditionele benaderingen van het publiceren van vacatures online of in kranten en het lezen van cv's. De app is met name gericht op jongeren, die meer vertrouwd zijn met het gebruik van digitale technologieën in hun dagelijkse leven.

Sinds de lancering in 2014 hebben ongeveer 1 000 hooggekwalficeerde mensen een baan gevonden via de Employerland-app, die door meer dan 100 000 gebruikers is gedownload. Daarnaast hebben meer dan 800 bedrijven zich op het platform geregistreerd, waaronder topwerkgevers als Ferrovie dello Stato Italiane, Oracle, Pirelli, Lamborghini, Luxottica, Bosch, Salini Impregilo, PwC en Nestlé.

Het team van Employerland heeft ook meer dan 50 bedrijfsevenementen en een aantal wervingsdagen georganiseerd, die meer dan 15 000 jongeren hebben aangetrokken.

Mensen die op zoek zijn naar een baan, kunnen de app downloaden op hun smartphone of tablet. Vervolgens registreren ze hun profiel op het platform en gaan ze op zoek naar op hen afgestemde games en werkgevers. Gebruikers nemen deel aan virtuele uitdagingen door vragen over een specifiek bedrijf te beantwoorden om punten te verdienen en hun vaardigheden

te demonstreren. Spelers die een spel winnen, krijgen toegang tot het HR-team van het bedrijf en een goede kans om een baan te krijgen.

Bovendien krijgen bij sommige games diegenen die het beste presteren een speciale Skillpass voor een sollicitatiegesprek tijdens de evenementen waaraan de bedrijven deelnemen.

Bedrijven kunnen het platform gebruiken om zich op de arbeidsmarkt te profileren door middel van reclameboodschappen, rechtstreeks in de app of via evenementen van Employerland. Het proces stelt werkgevers in staat om hun wervingsvereisten aan te passen door middel van games of wedstrijden die zijn afgestemd op hun specifieke behoeften. Daarnaast kunnen ze via de app naamsbekendheidscampagnes implementeren om getalenteerde mensen aan te trekken.

Talent spotten

De op maat gemaakte aanpak die Employerland mogelijk maakt helpt bedrijven hun wervingskosten te verlagen en hun selectieprocessen efficiënter te maken, doordat getalenteerde kandidaten de tests alleen zullen afleggen als ze gemotiveerd zijn om voor het bedrijf in kwestie te werken. Er is ook een ruimte op het platform waar werkgevers de tests en quizen kunnen gebruiken om met hun bestaande werknemers te communiceren en hen te trainen.

Employerland kan claimen de eerste mobiele app te zijn die wervingsmiddelen biedt op basis van communicatie via sociale games. Het project is ontwikkeld als een startende onderneming, na steun te hebben ontvangen van het Europees Fonds voor regionale ontwikkeling, de regio Lazio en een weldoener uit een particulier bedrijf. Het succes tot nu toe heeft geleid tot de creatie van negen banen bij Employerland. ■

MEER INFO

<https://www.employerland.it>

PROJECTEN

MUSEA IN MIDDEN-EUROPA VERWELKOMEN EEN BREDER PUBLIEK

**TOTALE INVESTERING
2 579 255 EURO**

**EU-BIJDRAGE
2 091 160 EURO**

Cultureel erfgoed in Midden-Europa is toegankelijker geworden dankzij inclusieve benaderingen van toegang en leermateriaal, gefinancierd door het Interreg-programma.

Er zijn zoveel culturele attracties in de EU dat er geen tekort is aan plaatsen om te leren over het rijke erfgoed en de geschiedenis van Europa. Helaas is het voor mensen met een handicap niet altijd even gemakkelijk om van deze musea en kunstgalerijen te genieten.

Het ter beschikking stellen van liften en toegangshellingen voor bezoekers met een beperkte mobiliteit is slechts een deel van de oplossing. Veel andere soorten handicaps (cognitieve, gevoelige en tijdelijke aandoeningen), vereisen een beter begrip van de belemmeringen voor toegankelijkheid.

Het project COME-IN!, dat gefinancierd wordt door het Interreg-programma Midden-Europa, helpt kleine en middelgrote musea in de EU hun deuren te openen voor een breder publiek. Door de toegankelijkheid en de kwaliteit van leermateriaal te verbeteren, kunnen meer mensen nu cultureel erfgoed ervaren en ervan genieten.

In het project zijn nuttige richtlijnen en opleidingen voor musea ontwikkeld en is een nieuw innovatief label geïntroduceerd. Dat wordt toegekend aan musea die voldoen aan de verbeterde toegankelijkheidsnormen.

Het COME-IN!-samenwerkingsverband van 14 organisaties omvat musea in Duitsland, Italië, Kroatië, Oostenrijk, Polen en Slovenië. De organisatie wilde graag gehandicapten opnemen in haar netwerk van academici, opleidingsinstituten en beleidsmakers om beter te begrijpen wat hen momenteel in de weg staat bij hun beleving van cultureel erfgoed. Daarom werden

gehandicaptenorganisaties en openbare instellingen geraadpleegd voordat de proefprojecten van het project in de deelnemende regio's werden opgezet.

Opendeurbeleid

In COME-IN! is een reeks gemeenschappelijke richtlijnen ontwikkeld waarmee erfgoedlocaties toegankelijkheid kunnen garanderen voor al hun bezoekers. Op de website van COME-IN! kan een trainingshandboek worden gedownload om museumbeheerders te helpen deze hoge standaarden te implementeren.

Op basis van de ervaring die de partners tijdens het project hebben opgedaan, werd het COME-IN!-label gelanceerd om musea te erkennen die aan de richtlijnen voldoen. Hoewel er op lokaal en nationaal niveau vergelijkbare labels bestaan, is dit de eerste keer dat bij het toekennen rekening wordt gehouden met alle handicaps. Het label zal op transnationaal niveau worden gepromoot, zodat ook musea in landen buiten Midden-Europa het kunnen aanvragen.

Hoewel het label oorspronkelijk was bedoeld voor musea, is de reikwijdte ervan uitgebreid met toepassingen van culturele attracties of evenementen die toegankelijkheid boven aan de agenda hebben geplaatst. ■

MEER INFO

<https://bit.ly/2LX7NOX>

AGENDA

14-15 NOVEMBER

Brussel (BE)

Conferentie SMART REGIONS 3.0: Transformation through Smart Specialisation

28-29 NOVEMBER

Milaan (IT)

Derde jaarlijks forum van de EU-strategie voor het Alpengebied

30-31 JANUARI 2020

Porto (PT)

Cities Forum 2020

JURIDISCHE MEDEDELING

De Europese Commissie noch personen handelend in naam van de Europese Commissie kunnen verantwoordelijk worden gesteld voor het gebruik dat mogelijk wordt gemaakt van de volgende informatie.

Luxemburg: Bureau voor publicaties van de Europese Unie, 2019

PDF: 1725-8146 KN-LR-19-070-NL-N

© Europese Unie, 2019

Hergebruik met bronvermelding is toegestaan.

Het beleid voor hergebruik van documenten van de Europese Commissie wordt gereguleerd door Besluit 2011/833/EU (PB L 330 van 14.12.2011, blz. 39).

Voor elke vorm van gebruik of reproductie van foto's of andere materialen die niet onder het auteursrecht van de EU vallen, moet rechtstreeks bij de houders van het auteursrecht om toestemming worden gevraagd.

Printed by Bietlot in Belgium

Dit magazine wordt in het Bulgaars, Duits, Engels, Frans, Grieks, Italiaans, Pools, Roemeens en Spaans gedrukt op gerecycled papier. Het is in 22 talen beschikbaar op:

http://ec.europa.eu/regional_policy/nl/information/publications/panorama-magazine/

De inhoud van deze editie is afgerond in oktober 2019.

FOTO'S (PAGINA'S):

Omslag: © iStock/olgagorovenko

Pagina 3: © Europese Unie

Pagina 13: © Energy Cells GR; Librarium;
© Connect Innovation; © Stockholms stad

Pagina 14: © CobBauge; © Franziska Drasdo;
© Ecomare; © Capture; © Ecomare

Pagina 15: © iStock/AlexRaths; © EUMINT; © Wise project;
© iStock/SeregaYu; © iStock/AlquisNJ

Pagina 16: © Climate Alliance; © Citywalk;
© iStock/balticboy; © WTCB

Pagina 17: © Orsi Academy; © iStock/Chinnapong; © CAWT;
© Oulu Sote Labs; © iStock/SDI productions

Pagina 20: © iStock/ipopba

Pagina 22: © iStock/Photographer CW

Pagina 24: © Uitvoerende raad voor bevordering van het
bedrijfsleven van Denemarken

Pagina 27: © iStock/Yuri_Arcus; © iStock/jhorrocks

Pagina 28: © iStock/J2R

Pagina 29: © iStock/Tommel

Pagina 30: © iStock/Luis Fonseca

Pagina 31: © CDDR Algarve

Pagina 32: © iStock/badahos

Pagina 34: © Francesca Fumagalli

Pagina 35: © iStock/Solstock

Pagina 36: © Orquestra Geração

Pagina 37: © CC BY-SA 4.0/ Joseolgón (<https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/deed.nl>); © Inês Pinto da Costa

Pagina 40: © Europese Unie

Pagina 42: © iStock/hepatus

Pagina 45: © Europese Unie

Pagina 46: © Regering van Nedersaksen, Duitsland

Pagina 47: © iStock/lan Dyball

Pagina 48: © iStock/busracavus

Pagina 49: © iStock/xavieramau

Pagina 50: © Luca Laureati

BLIJF IN CONTACT

ec.europa.eu/regional_policy
cohesiondata.ec.europa.eu

[@EUinmyRegion](https://twitter.com/EUinmyRegion)

[EUinmyRegion](https://www.facebook.com/EUinmyRegion)

[flickr.com/euregional](https://www.flickr.com/euregional)

[EUinmyRegion](https://www.youtube.com/EUinmyRegion)

[euinmyregion](https://www.instagram.com/euinmyregion)

ec.europa.eu/commission/2014-2019/hahn_en
[@JHahnEU](https://twitter.com/JHahnEU)

Bureau voor publicaties
van de Europese Unie

Europese Commissie
 Directoraat-generaal Regionaal Beleid en Stadsontwikkeling
 Communicatie — Agnès Monfret
 Beaulieu laan 1 — B-1160 Brussel
 E-mail: regio-panorama@ec.europa.eu